

55

Na osnovu člana 18. stav. 1. tačke e. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 9. sjednici, održanoj 04. juna 1997. godine, donijela je

Z A K O N

O KRITERIJUMIMA I MJERILIMA ZA KORIŠTENJE SREDSTAVA AMORTIZACIJE STAMBENIH ZGRADA I STANOVA U DRŽAVNOJ SVOJINI ZA VELIKE OPRAVKE STAMBENIH ZGRADA

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se kriteriji i mjerila za korištenje sredstava amortizacije stambenih zgrada i stanova u državnoj svojini za velike opravke stambenih zgrada.

Član 2.

Sredstva iz člana 1. ovog zakona mogu se koristiti za velike opravke stambenih zgrada, i to:

1. opravku krovne konstrukcije i krovnog pokrivača ravnih i kosih krovova,
2. sanaciju, opravku i puštanje u pogon hidrofleks postrojenja,
3. sanaciju i opravku usponskih vodova instalacija,
4. sanaciju, opravku i puštanje u pogon liftova, te prilagodjavanje istih novim propisima,
5. opravku fasade sa svim pratećim radovima.

Član 3.

Sredstva amortizacije koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečena na računu stambenog fonda - stambenih javnih preduzeća na prostoru Zeničko-dobojskog kantona kao obračunata i naplaćena sredstva do 31.12.1996. godine koristi će se za velike opravke stambenih zgrada u skladu sa planom stambenog fonda - javnih preduzeća u općinama.

Plan iz stava 1. ovog člana donosi upravni odbor preduzeća za održavanje stambenih zgrada i stanova.

Član 4.

Stručne i administrativne poslove vezane za realizaciju sredstava po planu iz prethodnog člana obavlja stambeni fond - javna preduzeća u općinama.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-240/97.
04. juni 1997. god.

Predsjedavajući Skupštine

Z e n i c a

Šefik Džaferović, s.r.

55

Na temelju članka 18. stavak 1. tačke e. Ustava Zeničko-dobojske županije, Skupština Zeničko-dobojske županije, na 9. sjednici, održanoj 04. lipnja 1997. godine, donijela je

Z A K O N

O KRITERIJUMIMA I MJERILIMA ZA KORIŠTENJE SREDSTAVA AMORTIZACIJE STAMBENIH ZGRADA I STANOVA U DRŽAVNOJ SVOJINI ZA VELIKE OPRAVKE STAMBENIH ZGRADA

Članak 1.

Ovim zakonom utvrđuju se kriteriji i mjerila za korištenje sredstava amortizacije stambenih zgrada i stanova u državnoj svojini za velike opravke stambenih zgrada.

Članak 2.

Sredstva iz članka 1. ovog zakona mogu se koristiti za velike opravke stambenih zgrada, i to:

1. opravku krovne konstrukcije i krovnog pokrivača ravnih i kosih krovova,
2. sanaciju, opravku i puštanje u pogon hidrofleks postrojenja,
3. sanaciju i opravku usponskih vodova instalacija,
4. sanaciju, opravku i puštanje u pogon liftova, te prilagodjavanje istih novim propisima,
5. opravku fasade sa svim pratećim radovima.

Članak 3.

Sredstva amortizacije koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečena na računu stambenog fonda - stambenih javnih poduzeća na prostoru Zeničko-dobojske županije kao obračunata i naplaćena sredstva do 31.12.1996. godine koristi će se za velike opravke stambenih zgrada sukladno planu stambenog fonda - javnih poduzeća u općinama. Plan iz stavka 1. ovog članka donosi upravni odbor poduzeća za održavanje stambenih zgrada i stanova.

Članak 4.

Stručne i administrativne poslove vezane za realizaciju sredstava po planu iz prethodnog članka obavlja stambeni fond - javna poduzeća u općinama.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojske županije".

Broj: 01-240/97.
04. lipanj 1997. god.

Predsjedavajući Skupštine

Zenica

Šefik Džaferović, s.r.

56

Na osnovu člana 37. Ustava Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 7/96), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 9. sjednici, održanoj 04. juna 1997. godine, donosi

PRIVREMENU ODLUKU

o kriterijumima za utvrđivanje liste poduzeća na području Zeničko-dobojskog kantona prema kojima Vlada Kantona vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala

Član 1.

Ovom odlukom određuju se kriteriji za utvrđivanje liste poduzeća sa sjedištem na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) prema kojima Vlada Kantona (u daljem tekstu: Vlada) vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, ovlaštenja i obaveze Vlade i resornih ministarstava Kantona, prava i obaveze poduzeća prema kojima Vlada vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala i druga pitanja s tim u vezi.

Član 2.

Vlada u okviru ovlaštenja utvrdjenih zakonom, a na prijedlog resornih ministarstava, donosi Odluku o utvrđivanju liste poduzeća prema kojima Vlada vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika po osnovu državnog kapitala.

Kod utvrđivanja liste poduzeća Vlada će se pridržavati sljedećih kriterija:

- * vrijednosti državno-društveno-nenomniranog kapitala kojim poduzeće raspolaže (u daljem tekstu: državni kapital),
- * broj zaposlenih radnika,
- * oblika organizovanja, karaktera, značaja i obima proizvodnje i usluga.

Vlada u dogovoru sa federalnim organima učestvuje u vršenju ovlaštenja i obaveza vlasnika državnog kapitala i u poduzećima sa sjedištem na području Kantona prema kojima organi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: organi Federacije) vrše ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, kao i dijelovima poduzeća na području Kantona čija poduzeća imaju sjedište izvan Kantona.

Član 3.

Vrijednost državnog kapitala kod poduzeća utvrđuje se na osnovu knjigovodstvenog stanja iskazanog sa danom 31.12.1996. godine, odnosno stanjem po pravomoćnom rješenju o izvršenoj reviziji.

Broj zaposlenih radnika utvrđuje se prema broju zaposlenih u stalnom radnom odnosu na dan 31.12.1996. godine, odnosno sa stanjem 31.12. svake naredne godine.

Član 4.

Broj članova upravnih odbora u poduzećima koji u cjelosti imaju državni kapital, utvrđuje Vlada, a u poduzećima u čijem ukupnom kapitalu djelomično učestvuje državni kapital, broj članova organa upravljanja određuje se u skladu sa zakonom.

Predsjednika i članove upravnih odbora po osnovu državnog kapitala imenuje Vlada.

Član 5.

Resorna kantonalna ministarstva, svako u okviru djelatnosti koju pokriva, dužna su pratiti rad poduzeća iz tih djelatnosti, rad organa upravljanja i direktora, te o njihovom radu, najmanje jedanput godišnje, izvještavati Vladu, predlagati imenovanje i razrješenje članova organa upravljanja, usaglašavanja kandidata za direktora i prijedloga za njegovo razrješenje.

U vršenju poslova iz prethodnog stava, funkcioner resornog ministarstva dužan je izvršiti prethodne konsultacije sa načelnikom općine na čijem je području sjedište poduzeća.

Član 6.

Članovi organa upravljanja koje je imenovala Vlada dužni su postupati prema zaključcima, mišljenjima i preporukama Vlade.

Član 7.

Poduzeća prema kojima Vlada i organi Federacije ne vrše ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, ovlaštenja i obaveze vrše općinski organi na čijem području se nalazi sjedište poduzeća.

U skladu sa Ustavom Kantona i Zakonom o osnovama lokalne samouprave, općinski organi vrše ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala naročito prema preduzećima koja se bave sljedećim poslovima: komunalne higijene, tržnice, snabdjevanja vodom i gasom, kanalizacije, gradskih grobalja, uređenja grada, upravljanja stanovima, sportskim objektima i objektima kulture, poslovima lokalnog informisanja i sličnim javnim poslovima u skladu sa interesima lokalnog stanovništva.

Općinski organi vrše ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala i prema preduzećima koja su nastala odlukom zaposlenih radnika, poslovnih jedinica i drugih organizacionih oblika bez svojstva pravnog lica iz drugih republika, na području Kantona, bez obzira na kriterijume u članu 2. ove odluke, a u skladu sa članom 13. Zakona o zabrani raspolaganja imovinom, prijenosu sredstava i statusnih promjena pravnih lica na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine iz drugih država.

Član 8.

Akte za provodjenje ove odluke donosi Vlada.

Član 9.

Resorna ministarstva Kantona će u roku od 30 dana po stupanju na snagu ove odluke dostaviti Vladi prijedlog liste preduzeća prema kojima Vlada vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, prijedlog broja članova organa upravljanja i prijedloge kandidata za članove tih organa.

Član 10.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-252/97   Predsjedavajući Skupštine
Zenica, 04.06.1997. god.

Zenica   Šefik Džaferović, s.r.

56

Na temelju članka 37. Ustava Zeničko-dobojske županije ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 7/96), Skupština Zeničko-dobojske županije, na 9. sjednici, održanoj 04. lipnja 1997. godine, donosi

PRIVREMENU ODLUKU

o kriterijumima za utvrđivanje liste poduzeća na području Zeničko-dobojske županije prema kojima Vlada Županije vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala

Članak 1.

Ovom odlukom određuju se kriteriji za utvrđivanje liste poduzeća sa sjedištem na području Zeničko-dobojske županije (u daljem tekstu: Županija) prema

kojima Vlada Županije (u daljem tekstu: Vlada) vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, ovlaštenja i obaveze Vlade i resornih ministarstava Županije, prava i obaveze poduzeća prema kojima Vlada vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala i druga pitanja s tim u svezi.

Članak 2.

Vlada u okviru ovlaštenja utvrdjenih zakonom, a na prijedlog resornih ministarstava, donosi Odluku o utvrđivanju liste poduzeća prema kojima Vlada vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika po temelju državnog kapitala.

Kod utvrđivanja liste poduzeća Vlada će se pridržavati sljedećih kriterija:

- * vrijednosti državno-društveno-nenominiranog kapitala kojim poduzeće raspolaže (u daljem tekstu: državni kapital),

- broj zaposlenih djelatnika,

- * oblika organiziranja, karaktera, značenja i obujma proizvodnje i usluga.

Vlada u dogovoru sa federalnim organima učestvuje u vršenju ovlaštenja i obaveza vlasnika državnog kapitala i u poduzećima sa sjedištem na području Županije prema kojima organi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: organi Federacije) vrše ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, kao i dijelovima poduzeća na području Županije čija poduzeća imaju sjedište izvan Županije.

Članak 3.

Vrijednost državnog kapitala kod poduzeća utvrđuje se na temelju knjigovodstvenog stanja iskazanog sa danom 31.12.1996. godine, odnosno stanjem po pravomoćnom rješenju o izvršenoj reviziji. Broj zaposlenih djelatnika utvrđuje se prema broju zaposlenih u stalnom radnom odnosu na dan 31.12.1996. godine, odnosno sa stanjem 31.12. svake naredne godine.

Članak 4.

Broj članova upravnih odbora u poduzećima koji u cjelosti imaju državni kapital, utvrđuje Vlada, a u poduzećima u čijem ukupnom kapitalu djelomično učestvuje državni kapital, broj članova organa upravljanja određuje se sukladno zakonu.

Predsjednika i članove upravnih odbora po temelju državnog kapitala imenuje Vlada.

Članak 5.

Resorna županijska ministarstva, svako u okviru djelatnosti koju pokriva, dužna su pratiti rad poduzeća iz tih djelatnosti, rad organa upravljanja i direktora, te o njihovom radu, najmanje jedanput godišnje, izvještavati Vladu, predlagati imenovanje i razrješenje članova organa upravljanja, usuglašavanje kandidata za direktora i prijedloga za njegovo razrješenje.

U obnašanju poslova iz prethodnog stava, dužnosnik resornog ministarstva dužan je izvršiti prethodne

konsultacije sa načelnikom općine na čijem je području sjedište poduzeća.

Članak 6.

Članovi organa upravljanja koje je imenovala Vlada dužni su postupati prema zaključcima, mišljenjima i preporukama Vlade.

Članak 7.

Poduzeća prema kojima Vlada i organi Federacije ne vrše ovlaštenja i obveze vlasnika državnog kapitala, ovlaštenja i obveze vrše općinski organi na čijem području se nalazi sjedište poduzeća.

Sukladno Ustavu Županije i Zakonom o temeljima lokalne samouprave, općinski organi vrše ovlaštenja i obveze vlasnika državnog kapitala naročito prema poduzećima koja se bave slijedećim poslovima: komunalne higijene, tržnice, snabdijevanja vodom i gasom, kanalizacije, gradskih grobalja, uređenja grada, upravljanja stanovima, športskim objektima i objektima kulture, poslovima lokalnog informiranje i sličnim javnim poslovima sukladno nterestima lokalnog pučanstva.

Općinski organi vrše ovlaštenja i obveze vlasnika državnog kapitala i prema poduzećima koja su nastala odlukom zaposlenih djelatnika, poslovnih jedinica i drugih organizacionih oblika bez svojstva pravne osobe iz drugih republika, na području Županije, bez obzira na kriterijume u članku 2. ove odluke, a sukladno članku 13. Zakona o zabrani raspolaganja imovinom, prijenosu sredstava i statusnih promjena pravnih osoba na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine iz drugih država.

Članak 8.

Akte za provođenje ove odluke donosi Vlada.

Članak 9.

Resorna ministarstva Županije će u roku od 30 dana po stupanju na snagu ove odluke dostaviti Vladi prijedlog liste poduzeća prema kojima Vlada vrši ovlaštenja i obveze vlasnika državnog kapitala, prijedlog broja članova organa upravljanja i prijedloge kandidata za članove tih organa.

Članak 10.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojske županije".

Broj: 01-252/97 Predsjedavajući Skupštine
Zenica, 04.06.1997. god.

Z e n i c a Šefik Džaferović, s.r.

57

Na osnovu člana 37. i 47. Ustava Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije BiH" broj 7/96), razmatrajući Odluku Predsjednika Kantona, broj 03-111-56/97 i broj 03-111-67/97 o imenovanju ministara u Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 9. sjednici održanoj 04. juna 1997. godine, donosi

O D L U K U

o potvrđivanju Odluka Predsjednika Kantona o imenovanju ministara u Vladi Zeničko-dobojskog kantona

Član 1.

Potvrđuje se Odluka broj: 03-111-56/97 od 09. maja 1997. godine o imenovanju ZAHIDA CRNKIĆA za ministra u Ministarstvu za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona.

Član 2.

Potvrđuje se Odluka broj: 03-111-61/97 od 21. maja 1997. godine o imenovanju mr. DANICE ŠAIN za ministra u Ministarstvu pravde Zeničko-dobojskog kantona.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-237/97
04. juni 1997. god.

Predsjedavajući Skupštine

Z e n i c a Šefik Džaferović, s.r.

57

Na temelju članka 37. i 47. Ustava Zeničko-dobojske županije ("Službene novine Federacije BiH" broj: 7/96), razmatrajući Odluku Predsjednika Županije, broj: 03-111-56/97 i broj: 03-111-67/97 o imenovanju ministara u Vladi Zeničko-dobojske županije, Skupština Zeničko-dobojske županije na 9. sjednici održanoj 04. lipnja 1997. godine, donosi

O D L U K U

o potvrđivanju Odluka Predsjednika Županije o imenovanju ministara u Vladi Zeničko-dobojske županije

Članak 1.

Potvrđuje se Odluka broj: 03-111-56/97 od 09. svibnja 1997. godine o imenovanju ZAHIDA CRNKIĆA za ministra u Ministarstvu za boračka pitanja Zeničko-dobojske županije.

Članak 2.

Potvrđuje se Odluka broj: 03-111-61/97 od 21. svibnja 1997. godine o imenovanju mr. DANICE ŠAIN za ministra u Ministarstvu pravde Zeničko-dobojske županije.

Članak 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u "Službenim novinama Zeničko-dobojske županije".

Broj: 01-237/97
04. lipanj 1997. god.

Predsjedavajući Skupštine

Z e n i c a Šefik Džaferović, s.r.

58

Na osnovu člana 37. Ustava Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije BiH" broj 7/96) i člana 69. Zakona o sudovima Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona")

1. Kapetanović Sulejman
2. Unkas Arnaut
3. Čurić Šemsa
4. Hadžić Ragib
5. Halilagić Suada
6. Katičić Idris I
7. Suljević Sefedin.

Članak 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojske županije".

Broj: 01-239/97   Predsjedavajući Skupštine
04. lipanj 1997. god.
Zenica   Šefik Džaferović, s.r.

60

Na osnovu člana 37. Ustava Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije BiH" broj: 7/96) i člana 29. i 30. Poslovnika o radu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije BiH" broj 7/96), Skupština Kantona, na 9. sjednici, održanoj 04.06.1997. godine, donosi

O D L U K U**O IZBORU ČLANA MANDATNO-IMUNITETSKE KOMISIJE SKUPŠTINE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA****I**

Za člana Mandatno-Imunitetske komisije Skupštine Zeničko-dobojskog kantona izabran je FARUK MUMINOVIĆ iz Zenice.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-242/97   Predsjedavajući Skupštine
04. juni 1997. god.
Zenica   Šefik Džaferović, s.r.

60

Na temelju članka 37. Ustava Zeničko-dobojske županije ("Službene novine Federacije BiH" broj: 7/96) i članka 29. i 30. Poslovnika o radu Skupštine Zeničko-dobojske županije ("Službene novine Federacije BiH" broj: 7/96), Skupština Županije, na 9. sjednici, održanoj 04.06.1997. godine, donosi

O D L U K U**O IZBORU ČLANA MANDATNO-IMUNITETSKE KOMISIJE SKUPŠTINE ZENIČKO-DOBOJSKE ŽUPANIJE****I.**

Za člana Mandatno-imunitetske komisije Skupštine Zeničko-dobojske županije izabran je FARUK MUMINOVIĆ iz Zenice.

II.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojske županije".

Broj: 01-242/97   Predsjedavajući Skupštine
04. lipanj 1997. god.
Zenica   Šefik Džaferović, s.r.

61

Na osnovu člana 72., stav 2. Zakona o osnovnoj školi i člana 123., stav 2. Zakona o srednjoj školi („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 5/97.), ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona donosi

P R A V I L N I K**O POLAGANJU STRUČNOG ISPITA I O STRUČNOM USAVRŠAVANJU NASTAVNIKA, ODGAJATELJA, STRUČNIH SARADNIKA I SARADNIKA OSNOVNIH ŠKOLA, SREDNJIH ŠKOLA I DOMOVA UČENIKA****I. POLAGANJE STRUČNOG ISPITA****Član 1.**

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik koji prvi put zasniva radni odnos u osnovnoj ili srednjoj školi obavezan je da položi stručni ispit po odredbama ovog pravilnika, u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnog odnosa.

Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na polaganje stručnog ispita nastavnika osnovne ili srednje škole shodno se primjenjuju i na pedagoga i psihologa, kao stručne saradnike osnovne ili srednje škole, odnosno odgajatelja i pedagoga u domu učenika.

Član 2.

Nakon položenog stručnog ispita, nastavnik, stručni saradnik i saradnik stiče pravo da samostalno obavlja obrazovno-odgojni rad, odnosno drugi stručni rad u osnovnoj ili srednjoj školi.

Član 3.

Nastavnik može polagati stručni ispit pod uvjetom da ima:

1. profil i stručnu spremu utvrđenu nastavnim planom i programom za određeni predmet;
2. položenu pedagoško-psihološku-metodičko-didaktičku grupu predmeta na visokoškolskoj ustanovi za obrazovanje nastavnika (odnosi se na nastavnike koji su završili nenastavničke fakultete);
3. završen program stručnog usavršavanja;
4. najmanje jednu godinu neposrednog obrazovno-odgojnog rada, odnosno drugog stručnog rada u osnovnoj ili srednjoj školi.

Član 4.

Nastavnik koji u toku studija nije položio pedagoško-psihološku-metodičko-didaktičku grupu predmeta obavezan je da položi tu grupu predmeta, u roku od jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa u osnovnoj ili srednjoj školi.

Nastavniku iz stava 1. ovog člana rok za polaganje stručnog ispita iz stava 1. člana 1. ovog pravilnika računa se od dana završavanja pedagoško-psihološke-metodičko-didaktičke grupe predmeta.

Član 5.

Zahtjev za polaganje stručnog ispita podnosi se Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Zahtjev može podnijeti osnovna, odnosno srednja škola u kojoj nastavnik radi, ili sam nastavnik.

Uz zahtjev za polaganje stručnog ispita podnose se dokazi o ispunjavanju uvjeta iz člana 3. ovog pravilnika.

Član 6.

Kada su ispunjeni uvjeti iz člana 3. ovog pravilnika, nastavniku se dostavlja pismeno obavještenje o:

1. vremenu i mjestu polaganja stručnog ispita;
2. obavezama koje se odnose na sadržaj stručnog ispita, sa zadatkom i praktičnog dijela stručnog ispita;

Pismeno obavještenje dostavlja se najkasnije 15 dana prije vremena određenog za polaganje stručnog ispita.

Rokove polaganja stručnih ispita utvrđuje Ministarstvo.

Član 7.

Troškove za prvo polaganje stručnog ispita snosi osnovna ili srednja škola čiji nastavnik polaže stručni ispit, a troškove ponovljenog ispita snosi sam nastavnik.

Član 8.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koja ima tri člana.

Predsjednika i članove stručne komisije, kao i njihove zamjenike, imenuje ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: ministar) iz reda nastavnika visokoškolskih ustanova, nastavnika srednjih škola, pedagoških nadzornika i stručnih radnika Ministarstva.

Predsjednik stručne komisije može, po odobrenju ministra, odrediti da se stručni ispit polaže izvan sjedišta Ministarstva.

Član 9.

Stručni ispit sastoji se iz praktičnog i usmenog dijela.

Praktični dio stručnog ispita je eliminatoran.

Član 10.

Praktični dio stručnog ispita polaže se izvodenjem nastavnog časa iz odgovarajućeg nastavnog predmeta, na osnovu pismene pripreme.

Praktični dio stručnog ispita za pedagoga i psihologa polaže se:

1. empirijskim istraživanjem nekog problema iz odgojno-obrazovnog područja, na osnovu zadatka dobivenog od Pedagoškog zavoda;

2. usmenim izlaganjem jedne teme iz oblasti pedagogije, psihologije, mentalne higijene ili profesionalne orijentacije pred učenicima.

Empirijsko istraživanje iz tačke 1., stava 2. ovog pravilnika sadrži primjenu najmanje jedne od metoda i tehnika istraživanja, kao što su testovi sposobnosti, ličnosti, znanja, upitnici i skale, na uzorku najmanje dva odjeljenja.

Praktični dio stručnog ispita za odgajatelja u domu učenika sastoji se od organizacije i realizacije časa sa odgojnom grupom.

Član 11.

Usmeni dio stručnog ispita polaže se:

1. usmenim obrazloženjem i razgovorom o održanom nastavnom času odnosno empirijskom istraživanju, u okviru praktičnog dijela stručnog ispita;

2. provjerom znanja o metodici nastave odgovarajućeg nastavnog predmeta i primjeni savremenih inovacija, nastavnih metoda i sredstava u nastavi;

3. provjerom znanja o primjeni propisa iz oblasti obrazovanja i odgoja, vođenju evidencije i dokumentacije u osnovnoj ili srednjoj školi, odnosno domu učenika.

Član 12.

Na usmenom dijelu stručnog ispita nastavnik, pred stručnom komisijom, izvlači listić sa pitanjima za provjeru znanja iz tačke 2. i 3. člana 11. ovog pravilnika.

Broj listića mora biti za pet veći od broja kandidata.

Nastavnik koji ne položi usmeni dio stručnog ispita upućuje se da ga ponovi.

Član 13.

Stručna komisija utvrđuje ocjenu stručnog ispita jednoglasno.

U spornim slučajevima konačnu ocjenu daje ministar na osnovu pismenih izvještaja svakog člana stručne komisije.

Praktični i usmeni dio stručnog ispita ocjenjuje se jednom od ocjena: „položio-la je“, ili „nije položio-la“.

Konačna ocjena stručnog ispita je: „položio-la je“, ili „nije položio-la“.

Član 14.

Nastavniku koji je položio stručni ispit izdaje se uvjerenje na obrascu broj 1.

Član 15.

Nastavnik koji ne položi stručni ispit ima pravo da ga ponovo polaže u roku koji ne može biti kraći od tri mjeseca.

Ako nastavnik ne pristupi polaganju stručnog ispita, ili prije početka realizacije nastavnog časa izjavi da odustaje od stručnog ispita, te ako odustane od već započetog stručnog ispita, smatrat će se da ispit nije položio.

Zakazani stručni ispit može se odložiti ako je kandidat zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga spriječen da pristupi ispitu.

O odlaganju stručnog ispita odlučuje Ministarstvo, o čemu obavještava nastavnika.

Član 16.

Ako nastavnik, koji je prvi put zasnovao radni odnos u školi, ne položi stručni ispit u roku od dvije godine, ne može raditi u nastavi, odnosno ne može obavljati poslove pedagoga i psihologa dok ne položi stručni ispit.

Nastavnik koji nije položio stručni ispit do stupanja na snagu ovog pravilnika, a ima više od dvije godine staža u struci, izuzima se od odredbe iz stava 1. ovog člana samo do kraja školske 1997/98. godine.

Član 17.

O polaganju stručnog ispita vodi se zapisnik u koji se unose: ime i prezime pripravnika (nastavnik, odgajatelj, pedagog, psiholog), zvanje i struka, datum i mjesto rođenja, vrijeme realizacije pripravničkog staža i u kojoj ustanovi, ime i prezime mentora, vrijeme polaganja stručnog ispita, tema i ocjena praktičnog dijela ispita, pitanja i ocjena usmenog dijela ispita, konačna ocjena, te potpisi članova komisije.

Zapisnik iz stava 1. ovog člana potpisuju sva tri člana komisije.

Uz zapisnik o polaganju stručnog ispita prilaže se zahtjev nastavnika za polaganje ispita sa priložima.

Zapisnik o polaganju stručnog ispita vodi se na obrascu broj 2.

Član 18.

Program stručnog ispita za stručne saradnike donosi osnovna i srednja škola, odnosno dom učenika u skladu sa programom polaganja stručnog ispita, koji je propisan ovim pravilnikom.

Stručni saradnici i saradnici, izuzev pedagoga i psihologa, u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika (u daljem tekstu: stručni saradnici) polažu stručni ispit u školi odnosno domu učenika nakon isteka jedne godine rada na odgovarajućim poslovima i zadacima, po postupku utvrđenom pravilima osnovne i srednje škole, odnosno doma učenika.

Od odredbe stava 1. ovog člana, izuzimaju se stručni radnici za zdravstvene i bibliotekarske poslove, koji su obavezni da polažu stručni ispit u skladu sa odgovarajućim posebnim propisima iz njihove djelatnosti.

Član 19.

Stručni saradnici polažu stručni ispit pred stručnom komisijom koju obrazuje nastavničko vijeće osnovne i srednje škole, odnosno pedagoško vijeće doma učenika iz reda nastavnika-

-savjetnika i viših savjetnika škole, odnosno odgajatelja doma učenika.

U stručnu komisiju mogu se imenovati samo lica koja imaju visoku stručnu spremu.

U slučaju da se u jednoj školi, odnosno domu učenika ne može imenovati član stručne komisije za određenu oblast, nastavničko vijeće može za člana u komisiji imenovati odgovarajuće lice iz druge škole, ili doma učenika.

Član 20.

Stručnom saradniku koji je položio stručni ispit izdaje se uvjerenje na obrascu broj 3.

Član 21.

Knjigu evidencije o položenom stručnom ispitu nastavnika i odgajatelja, te pedagoga i psihologa vodi Ministarstvo, a za ostale stručne saradnike i saradnike vode škole, odnosno dom učenika.

Podaci u knjizi evidencije su od trajne vrijednosti.

U knjigu evidencije unose se sljedeći podaci: ime i prezime nastavnika, godina rođenja, stručna sprema nastavnika, odnosno odgajatelja, vrijeme polaganja stručnog ispita, broj, datum i mjesto izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Knjiga evidencije o položenom stručnom ispitu vodi se na obrascu broj 4.

Član 22.

Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na rad stručne komisije, ocjenjivanje, ponavljanje stručnog ispita, odlaganje ispita, te vođenje evidencije i dokumentacije polaganja stručnog ispita nastavnika, primjenjuju se i kod polaganja ispita stručnih saradnika.

II. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Član 23.

S ciljem praćenja razvoja određene naučne discipline, pedagoške teorije i prakse, produblivanja i sticanja novih znanja i njihove praktične primjene u radu, nastavnici su dužni da se stručno usavršavaju.

Član 24.

Oblici stručnog usavršavanja nastavnika mogu biti individualni i kolektivni.

Nosilci stručnog usavršavanja su osnovne škole, srednje škole i domovi učenika, visokoškolske ustanove za obrazovanje nastavnika i Ministarstvo.

Član 25.

Individualno stručno usavršavanje nastavnika obuhvata:

- * stalno praćenje odgovarajućih stručnih listova i časopisa kao i druge stručne literature;
- * obavljanje konsultacija i međusobnu razmjenu mišljenja i iskustava putem stručnih aktiva;
- * izvođenje oglednih ili uglednih časova sa inovacijama u nastavi;
- * konsultacije sa direktorom škole, pomoćnikom direktora i pedagogom (u daljem tekstu: pedagoška služba škole);
- * naučno - istraživački rad;
- * objavljivanje publikacija.

Obrazac broj 1

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
MINSTARSTVO OBRAZOVANJA, NAUKE,
KULTURE I SPORTA**

Broj: _____
Zenica, _____ 199__ godine

Na osnovu člana 14. Pravilnika o polaganju stručnog ispita i o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika osnovnih I srednjih škola („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj 9/97.), Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona izdaje

**U V J E R E N J E
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU NASTAVNIKA**

_____, rođen-a _____
(Ime, ime oca i prezime) (Dan, mesec i godina)

u _____, općina _____, država _____

sa _____ školskom spremom polagao-la je _____ stručni ispit
(Vrsta školske spreme) (Datum)

u skladu sa programom polaganja stručnog ispita nastavnika pred stručnom komisijom za polaganje stručnog ispita ovog ministarstva.

KANDIDAT JE POLOŽIO STRUČNI ISPIT

MINISTAR

_____

Obrazac broj 2

Strana 1.

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Zeničko-dobojski kanton
 Ministarstvo obrazovanja, nauke,
 kulture i sporta

**ZAPISNIK
 o polaganju stručnog ispita**

_____ (Prezime, ime oca i ime pripravnika)

polagao je stručni ispit u _____ (Naziv škole, doma)
 u vremenu od _____ do _____ godine.

Strana 2.

Pripravnik (nastavnik, odgajatelj, pedagog, psiholog) _____ (Prezime, očevo ime i ime)

_____ (Zvanje i struka)
 rođen-a _____ u _____, općina _____ (Dan, mjesec i godina rođenja)

država _____, na osnovu uredne prijave, pristupio je _____ (Prezime i ime)
 _____ (Datum) polaganju stručnog ispita osposobljenosti za samostalan odgojno-obrazovni rad.

PODACI O TOKU I REZULTATU ISPITA

Tema-nastavna jedinica praktičnog dijela ispita	Ocjena	Potpis članova komisije
		1. 2. 3.

Pitanja na usmenom dijelu ispita	Ocjena	Potpis članova komisije
		1. 2. 3.

Prema tome pripravnik je-nije položio stručni ispit.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Strana 3.

Podaci o ponovnom polaganju usmenog ispita

Pitanja na usmenom dijelu ispita	Ocjena	Potpis članova komisije
		1. 2. 3.

Prema tome pripravnik je-nije položio stručni ispit.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Izdvojeno mišljenje:

Obrazac broj 3

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON**

_____
(Naziv ustanove)

u _____, općina _____

Broj: _____

_____, 199__ godine

(Mjesto)

Na osnovu člana 20. Pravilnika o polaganju stručnog ispita i o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika osnovnih i srednjih škola („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 9/97.), Nastavničko vijeće _____ izdaje
(Naziv škole)

**UVJERENJE
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU STRUČNOG
SARADNIKA - SARADNIKA ŠKOLE**

_____, rođen-a _____
(Ime, ime oca i prezime) (Dan, mjesec i godina)
u _____, općina _____, država _____
sa _____ školskom spremom polagao-la je _____ stručni ispit
(Vrsta školske spreme) (Datum)

u skladu sa programom polaganja stručnog ispita stručnog saradnika, odnosno saradnika škole pred stručnom komisijom za polaganje stručnog ispita škole.

KANDIDAT JE POLOŽIO STRUČNI ISPIT**DIREKTOR ŠKOLE**
_____

Obrazac broj 4
Strana 1.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta

KNJIGA EVIDENCIJE
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

Strana 2.

R. br.	Ime i prezime	Godina rođenja	Stručna sprema	Vrijeme polaganja stručnog ispita	Izdato uvjerenje o položenom stručnom ispitu		
					Broj	Datum	Mjesto
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

(Strana 2. ponavlja se 50 puta.)

Obrazac broj 5.

(Naziv obrazovno-odgojne ustanove i sjedište)

(Ime i prezime mentora)

(Ime i prezime pripravnika i struka)

(Struka i zvanje mentora)

EVIDENTNI LIST
 plana i realizacije staziranja pripravnika
 školska / godina.

1. Nastavne jedinice i drugi zadaci pripreme za samostalni odgojno-obrazovni rad	2. Kada se izvodi rad	3. Trajanje rada (broj časova)	4. Pružanje pomoći pripravniku (Ime i prezime lica)	5. Zapažanja o pripravniku (postignuti uspjeh u radu, ocjene, mišljenja i prijedlozi, teškoće u radu i dr.)	6. Datum i mjesto realizacije

1.	2.	3.	4.	5.	6.

NAPOMENA: Pripreme za planirane časove (zadatke) vode se u posebnoj svesci, kao prilog ovom obrascu.

U _____ (Mjesto) _____ godine (Datum)   POTPIS PRIPRAVNIKA   POTPIS MENTORA

Obrazac broj 6.

Strana 1.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton

_____
(Naziv škole)

u _____, općina _____

**KNJIGA EVIDENCIJE
STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA, ODGAJATELJA I STRUČNIH SARADNIKA**

Vođeno od _____ do _____

Strana 2.

**EVIDENCIJA
o stručnom usavršavanju nastavnika, odgajatelja i stručnih saradnika**

_____
(Ime i prezime) _____ (Zvanje)
položio je - nije položio stručni ispit; položio je - nije položio psihološko-metodičko-didaktičku grupu predmeta.

EVIDENCIJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA					
INDIVIDUALNO			KOLEKTIVNO		
Praćenje časopisa	Izvođenje oglednog i uglednog časa	Objavljeni naučno-istraživački radovi	Prisustvovanje oglednim i uglednim satima	učesće na	
				seminarima, kursovima	savjetovanjima

(Strana 2. ponavlja se 100 puta.)

61

Na temelju članka 72., stavak 2. Zakona o osnovnoj školi i članka 123., stavak 2. Zakona o srednjoj školi („Službene novine Zeničko-dobojske županije“, broj 5/97.), ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojske županije donosi

P R A V I L N I K

O POLAGANJU STRUČNOG ISPITA I O STRUČNOM USAVRŠAVANJU NASTAVNIKA, ODGAJATELJA, STRUČNIH SURADNIKA I SURADNIKA OSNOVNIH ŠKOLA, SREDNJIH ŠKOLA I DOMOVA UČENIKA

I. POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

Članak 1.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik koji prvi put zasniva radni odnos u osnovnoj ili srednjoj školi obavezan je da položi stručni ispit po odredbama ovog pravilnika, u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnog odnosa.

Odredbes ovog pravilnika koje se odnose na polaganje stručnog ispita nastavnika osnovne ili srednje škole shodno se primjenjuju i na pedagoga i psihologa, kao stručne suradnike osnovne ili srednje škole, odnosno odgajatelja i pedagoga u domu učenika.

Članak 2.

Nakon položenog stručnog ispita nastavnik, stručni suradnik i suradnik stiče pravo da samostalno obavlja obrazovno-odgojni rad, odnosno drugi stručni rad u osnovnoj ili srednjoj školi.

Članak 3.

Nastavnik može polagati stručni ispit pod uvjetom da ima:

1. profil i stručnu spremu utvrđenu nastavnim planom i programom za određeni predmet;
2. položenu pedagoško-psihološku-metodičko-didaktičku grupu predmeta na visokoškolskoj ustanovi za obrazovanje nastavnika (odnosi se na nastavnike koji su završili nenastavničke fakultete);
3. završen program stručnog usavršavanja;
4. najmanje jednu godinu neposrednog obrazovno-odgojnog rada, odnosno drugog stručnog rada u osnovnoj ili srednjoj školi.

Članak 4.

Nastavnik koji tijekom studija nije položio pedagoško-psihološku-metodičko-didaktičku grupu predmeta obavezan je da položi tu grupu predmeta, u roku od jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa u osnovnoj ili srednjoj školi.

Nastavniku iz stavka 1. ovog članka rok za polaganje stručnog ispita iz stavka 1. članka 1. ovog pravilnika računa se od dana završavanja pedagoško-psihološko-metodičko-didaktičke grupe predmeta.

Članak 5.

Zahtjev za polaganje stručnog ispita podnosi se Ministarstvu obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zeničko-dobojske županije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Zahtjev može podnijeti osnovna, odnosno srednja škola u kojoj nastavnik radi, ili sam nastavnik.

Uz zahtjev za polaganje stručnog ispita podnose se dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 3. ovog pravilnika.

Članak 6.

Kada su ispunjeni uvjeti iz članka 3. ovog pravilnika, nastavniku se dostavlja pismeno obavještenje o:

1. vremenu i mjestu polaganja stručnog ispita;
  2. obvezama koje se odnose na sadržaj stručnog ispita, sa zadatkom i praktičnog dijela stručnog ispita;
- Pismeno obavještenje dostavlja se najkasnije 15 dana prije vremena određenog za polaganje stručnog ispita.

Rokove polaganja stručnih ispita utvrđuje Ministarstvo.

Članak 7.

Troškove za prvo polaganje stručnog ispita snosi osnovna ili srednja škola čiji nastavnik polaže stručni ispit, a troškove ponovljenog ispita snosi sam nastavnik.

Članak 8.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koja ima tri člana.

Predsjednika i članove stručne komisije, kao i njihove zamjenike, imenuje ministar obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zeničko-dobojske županije (u daljem tekstu: ministar) iz reda nastavnika visokoškolskih ustanova, nastavnika srednjih škola, pedagoških nadzornika i stručnih djelatnika Ministarstva.

Predsjednik stručne komisije može, po odobrenju ministra, odrediti da se stručni ispit polaže izvan sjedišta Ministarstva.

Članak 9.

Stručni ispit sastoji se iz praktičnog i usmenog dijela.

Praktični dio stručnog ispita je eliminatoran.

Članak 10.

Praktični dio stručnog ispita polaže se izvodenjem nastavnog časa iz odgovarajućeg nastavnog predmeta, na temelju pismene pripreme.

Praktični dio stručnog ispita za pedagoga i psihologa polaže se:

1. empirijskim istraživanjem nekog problema iz odgojno-obrazovnog područja, na temelju zadatka dobivenog od Pedagoškog zavoda;

2. usmenim izlaganjem jedne teme iz oblasti pedagogije, psihologije, mentalne higijene ili profesionalne orijentacije pred učenicima.

Empirijsko istraživanje iz točke 1., stavka 2. ovog pravilnika sadrži primjenu najmanje jedne od metoda i tehnika istraživanja, kao što su testovi sposobnosti, ličnosti, znanja, upitnici i skale, na uzorku najmanje dva odjeljenja.

Praktični dio stručnog ispita za odgajatelja u domu učenika sastoji se od organizacije i realizacije časa sa odgojnom grupom.

Članak 11.

Usmeni dio stručnog ispita polaže se:

1. usmenim obrazloženjem i razgovorom o održanom nastavnom času odnosno empirijskom istraživanju, u okviru praktičnog dijela stručnog ispita;

2. provjerom znanja o metodici nastave odgovarajućeg nastavnog predmeta i primjeni suvremenih inovacija, nastavnih metoda i sredstava u nastavi;

3. provjerom znanja o primjeni propisa iz oblasti obrazovanja i odgoja, vodenju evidencije i dokumentacije u osnovnoj ili srednjoj školi, odnosno domu učenika.

Članak 12.

Na usmenom dijelu stručnog ispita nastavnik, pred stručnom komisijom, izvlači listić sa pitanjima za provjeru znanja iz točke 2. i 3. članka 11. ovog pravilnika.

Broj listića mora biti za pet veći od broja kandidata.

Nastavnik koji ne položi usmeni dio stručnog ispita upućuje se da ga ponovi.

Članak 13.

Stručna komisija utvrđuje ocjenu stručnog ispita jednoglasno.

U spornim slučajevima konačnu ocjenu daje ministar na temelju pismenih izvješća svakog člana stručne komisije.

Praktični i usmeni dio stručnog ispita ocjenjuje se jednom od ocjena: „ položio-la je“, ili „ nije položio-la“.

Konačna ocjena stručnog ispita je: „ položio-la je“, ili „ nije položio-la“.

Članak 14.

Nastavniku koji je položio stručni ispit izdaje se uvjerenje na obrascu broj 1.

Članak 15.

Nastavnik koji ne položi stručni ispit ima pravo da ga ponovo polaže u roku koji ne može biti kraći od tri mjeseca.

Ako nastavnik ne pristupi polaganju stručnog ispita, ili prije početka realizacije nastavnog časa izjavi da odustaje od stručnog ispita, te ako odustane od već započetog stručnog ispita, smatrat će se da ispit nije položio.

Zakazani stručni ispit može se odložiti ako je kandidat zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga spriječen da pristupi ispitu.

O odlaganju stručnog ispita odlučuje Ministarstvo, o čemu obavještava nastavnika.

Članak 16.

Ako nastavnik, koji je prvi put zasnovao radni odnos u školi, ne položi stručni ispit u roku od dvije godine, ne može raditi u nastavi, odnosno ne može obnašati poslove pedagoga i psihologa dok ne položi stručni ispit.

Nastavnik koji nije položio stručni ispit do stupanja na snagu ovog pravilnika, a ima više od dvije godine staža u struci, izuzima se od odredbe iz stavka 1. ovog članka samo do kraja školske 1997/98. godine.

Članak 17.

O polaganju stručnog ispita vodi se zapisnik u koji se unose: ime i prezime pripravnika (nastavnik, odgajatelj, pedagog, psiholog), zvanje i struka, datum i mjesto rođenja, vrijeme realizacije pripravničkog staža i u kojoj ustanovi, ime i prezime mentora, vrijeme polaganja stručnog ispita, tema i ocjena praktičnog dijela ispita, pitanja i ocjena usmenog dijela ispita, konačna ocjena, te potpisi članova komisije.

Zapisnik iz stavka 1. ovog članka potpisuju sva tri člana komisije.

Uz zapisnik o polaganju stručnog ispita prilaže se zahtjev nastavnika za polaganje ispita sa priložima.

Zapisnik o polaganju stručnog ispita vodi se na obrascu broj 2.

Članak 18.

Program stručnog ispita za stručne suradnike donosi osnovna i srednja škola, odnosno dom učenika sukladno programu polaganja stručnog ispita, koji je propisan ovim pravilnikom.

Stručni suradnici i suradnici, izuzev pedagoga i psihologa, u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika (u daljem tekstu: stručni suradnici) polažu stručni ispit u školi odnosno domu učenika nakon isteka jedne godine rada na odgovarajućim poslovima i zadacima, po postupku utvrđenom pravilima osnovne i srednje škole, odnosno doma učenika.

Od odredbe stavka 1. ovog članka, izuzimaju se stručni radnici za zdravstvene i bibliotekarske poslove, koji su obvezni da polažu stručni ispit sukladno odgovarajućim posebnim propisima iz njihove djelatnosti.

Članak 19.

Stručni suradnici polažu stručni ispit pred stručnom komisijom koju obrazuje nastavničko vijeće osnovne i srednje škole, odnosno pedagoško vijeće doma učenika iz reda nastavnika-

-savjetnika i viših savjetnika škole, odnosno odgajatelja doma učenika.

U stručnu komisiju mogu se imenovati samo osobe koje imaju visoku stručnu spremu.

U slučaju da se u jednoj školi, odnosno domu učenika ne može imenovati član stručne komisije za određenu oblast, nastavničko vijeće može za člana u komisiji imenovati odgovarajuću osobu iz druge škole ili doma učenika.

Članak 20.

Stručnom suradniku koji je položio stručni ispit izdaje se uvjerenje na obrascu broj 3.

Članak 21.

Knjigu evidencije o položenom stručnom ispitu nastavnika i odgajatelja, te pedagoga i psihologa vodi Ministarstvo, a za ostale stručne suradnike i suradnike vode škole, odnosno dom učenika.

Podaci u knjizi evidencije su od trajne vrijednosti.

U knjigu evidencije unose se sljedeći podaci: ime i prezime nastavnika, godina rođenja, stručna sprema nastavnika, odnosno odgajatelja, vrijeme polaganja stručnog ispita, broj, datum i mjesto izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Knjiga evidencije o položenom stručnom ispitu vodi se na obrascu broj 4.

Članak 22.

Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na rad stručne komisije, ocjenjivanje, ponavljanje stručnog ispita, odlaganje ispita, te vođenje evidencije i dokumentacije polaganja stručnog ispita nastavnika, primjenjuju se i kod polaganja ispita stručnih suradnika.

II. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Članak 23.

S ciljem praćenja razvoja određene naučne discipline, pedagoške teorije i prakse, produbljivanja i stjecanja novih znanja i njihove praktične primjene u radu, nastavnici su dužni da se stručno usavršavaju.

Članak 24.

Oblici stručnog usavršavanja nastavnika mogu biti individualni i kolektivni.

Nositelji stručnog usavršavanja su osnovne škole, srednje škole i domovi učenika, visokoškolske ustanove za obrazovanje nastavnika i Ministarstvo.

Članak 25.

Individualno stručno usavršavanje nastavnika obuhvata:

- * stalno praćenje odgovarajućih stručnih listova i časopisa kao i druge stručne literature;
- * obavljanje konsultacija i međusobnu razmjenu mišljenja i iskustava putem stručnih aktiva;
- * izvođenje oglednih ili uglednih časova sa inovacijama u nastavi;
- * konsultacije sa ravnateljem škole, pomoćnikom ravnatelja i pedagogom (u daljem tekstu: pedagoška služba škole);

- * znanstveno-istraživački rad;
- * objavljivanje publikacija.

Članak 26.

Kolektivno stručno usavršavanje nastavnika obuhvata:

- * prisustvovanje oglednim ili uglednim časovima istaknutih nastavnika;
- * učešće u radu stručnih organa osnovne i srednje škole, odnosno doma učenika;
- * učešće na savjetovanjima, seminarima, kursevima, znanstvenim ekskurzijama, studijskim putovanjima i slično.

Članak 27.

Nastavničko vijeće osnovne, odnosno srednje škole utvrđuje program i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika.

Pedagoški zavod Ministarstva (u daljem tekstu: Pedagoški zavod) samostalno i u suradnji sa visokoškolskim ustanovama za obrazovanje nastavnika radi na individualnom i kolektivnom stručnom usavršavanju nastavnika putem organizovanja seminara, savjetovanja, uglednih časova i drugih pedesnih oblika rada za sve nastavnike ili za nastavnike određenih predmeta, odnosno struka.

Članak 28.

Nastavnik koji ima položen stručni ispit obavezan je da najmanje jedanput godišnje održi ogledni, odnosno ugledni čas pred stručnim aktivom škole i pedagoškom službom škole.

O održanom času iz stavka 1. ovog članka pedagoška služba škole daje mišljenje nastavničkom vijeću osnovne, odnosno srednje škole.

Članak 29.

Nastavnik je obavezan da redovno prisustvuje stručnom seminaru iz svoje oblasti, koji organizuje Pedagoški zavod.

Nastavnik je obavezan da prisustvuje odgovarajućem obliku stručnog usavršavanja, koji organizuje visokoškolska ustanova za obrazovanje nastavnika, ili druga odgovarajuća ustanova, na kojem će se upoznati sa najnovijim dostignućima i znanstvenim rezultatima u svojoj struci.

Visokoškolska ustanova izdaje nastavniku potvrdu o učešću u obliku stručnog usavršavanja iz stavka 2. ovog članka.

O učestvovanju nastavnika u obliku stručnog usavršavanja iz stavka 1. i stavka 2. ovog članka vodi se evidencija u osnovnoj, odnosno srednjoj školi i domu učenika.

Članak 30.

Ministarstvo, u koordinaciji sa nositeljima stručnog usavršavanja, utvrđuje program stručnog usavršavanja.

Obrazac broj 1

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKA ŽUPANIJA
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, ZNANOSTI,
KULTURE I ŠPORTA**

Broj: _____
Zenica, _____ 199__ godine

Na temelju članka 15. Pravilnika o polaganju stručnog ispita i o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika osnovnih i srednjih škola („Službene novine Zeničko-dobojske županije“, broj 5/97.), Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zeničko-dobojske županije izdaje

**U V J E R E N J E
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU NASTAVNIKA**

_____, rođen-a _____
(Ime, ime oca i prezime) (Dan, mjesec i godina)
u _____, općina _____, država _____
sa _____ školskom spremom polagao-la je _____ stručni ispit
(Vrsta školske spreme) (Datum)

sukladno programu polaganja stručnog ispita nastavnika pred stručnom komisijom za polaganje stručnog ispita ovog ministarstva.

KANDIDAT JE POLOŽIO STRUČNI ISPIT

MINISTAR

_____

Obrazac broj 2

Strana 1.

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Zeničko-dobojska županija
 Ministarstvo obrazovanja, znanosti,
 kulture i športa

ZAPISNIK
o polaganju stručnog ispita

polagao je stručni ispit u _____
 (Prezime, ime oca i ime pripravnika)
 u vremenu od _____ do _____ godine.
 (Naziv škole, doma)

Strana 2.

Pripravnik (nastavnik, odgojatelj, pedagog, psiholog) _____
 (Prezime, očevo ime i ime)
 _____
 (Zvanje i struka)
 rođen-a _____ u _____, općina _____
 (Dan, mjesec i godina rođenja)
 država _____, na temelju uredne prijave, pristupio je
 _____ polaganju stručnog ispita osposobljenosti za samostalan odgojno-obrazovni rad.
 (Datum)

PODACI O TIJEKU I REZULTATU ISPITA

Tema-nastavna jedinica praktičnog dijela ispita	Ocjena	Potpis članova komisije
		1. 2. 3.

Pitanja na usmenom dijelu ispita	Ocjena	Potpis članova komisije
		1. 2. 3.

Prema tome pripravnik je-nije položio stručni ispit.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Strana 3.

Podaci o ponovnom polaganju usmenog ispita

Pitanja na usmenom dijelu ispita	Ocjena	Potpis članova komisije
		1. 2. 3.

Prema tome pripravnik je-nije položio stručni ispit.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Izdvojeno mišljenje:

Obrazac broj 3

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKA ŽUPANIJA**

_____ (Naziv ustanove)
u _____, općina _____
Broj: _____
_____, 199__ godine
(Mjesto)

Na temelju članka 23. Pravilnika o polaganju stručnog ispita i o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika osnovnih i srednjih škola („Službene novine Zeničko-dobojske županije“, broj 5/97.), Nastavničko vijeće _____ izdaje
(Naziv škole)

**UVJERENJE
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU STRUČNOG
SURADNIKA - SURADNIKA ŠKOLE**

_____, rođen-a _____
(Ime, ime oca i prezime) (Dan, mjesec i godina)
u _____, općina _____, država _____
sa _____ školskom spremom polagao-la je _____ stručni ispit
(Vrsta školske spreme) (Datum)

sukladno programu polaganja stručnog ispita stručnog suradnika, odnosno suradnika škole pred stručnom komisijom za polaganje stručnog ispita škole.

KANDIDAT JE POLOŽIO STRUČNI ISPIT

RAVNATELJ ŠKOLE

_____

Obrazac broj 4
Strana 1.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKA ŽUPANIJA
Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

KNJIGA EVIDENCIJE
O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

Strana 2.

R. br.	Ime i prezime	Godina rođenja	Stručna sprema	Vrijeme polaganja stručnog ispita	Izdato uvjerenje o položenom stručnom ispitu	
					Broj	Datum
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

(Strana 2. ponavlja se 50 puta.)

Obrazac broj 5.

(Naziv obrazovno-odgojne ustanove i sjedište)

(Ime i prezime mentora)

(Ime i prezime pripravnika i struka)

(Struka i zvanje mentora)

EVIDENTNI LIST
 plana i realizacije staziranja pripravnika
 školska / godina.

1. Nastavne jedinice i drugi zadaci pripreme za samostalni odgojno-obrazovni rad	2. Kada se izvodi rad	3. Trajanje rada (broj časova)	4. Pružanje pomoći pripravniku (ime i prezime osobe)	5. Zapažanja o pripravniku (postignuti uspeh u radu, ocjene, mišljenje i prijedlozi, teškoće u radu i dr.)	6. Datum i mjesto realizacije

1.	2.	3.	4.	5.	6.

NAPOMENA: Pripreme za planirane časove (zadatke) vode se u posebnoj svesci, kao prilag ovom obrascu.

U _____ (Mjesto) _____ godine (Datum)   POTPIS PRIPRAVNIKA   POTPIS MENTORA

Obrazac broj 6.

Strana 1.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojska županija

_____
(Naziv škole)

u _____, općina _____

**KNJIGA EVIDENCIJE
STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA, ODGAJATELJA I STRUČNIH SURADNIKA**

Vođeno od _____ do _____

Strana 2.

**EVIDENCIJA
o stručnom usavršavanju nastavnika, odgajatelja i stručnih suradnika**

_____
(Ime i prezime)

_____
(Zvanje)

položio je - nije položio stručni ispit; položio je - nije položio psihološko-metodičko-didaktičku grupu predmeta.

EVIDENCIJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA					
INDIVIDUALNO			KOLEKTIVNO		
Praćenje časopisa	Izvođenje oglednog i uglednog časa	Objavljeni naučno-istraživački radovi	Prisustvovanje oglednim i uglednim satima	učešće na	
				seminarima, kursovima	savjetovanjima

(Strana 2. ponavlja se 100 puta.)

62

Na osnovu člana 12., stav 2. Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 5/97.), Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona donosi

PEDAGOŠKE STANDARDE ZA SREDNJU ŠKOLU

I. UVOD

Pedagoški standardi za srednje obrazovanje i odgoj i domove učenika svojom osnovnom koncepcijom doprinose:

- uspješnoj realizaciji nastavnog plana i programa, ciljeva i zadataka nastave;

- podizanju kvaliteta i efikasnosti odgojno - obrazovnog rada s ciljem da učenici ovladaju znanjima zasnovanim na dostignućima moderne nauke, savremene tehnike i tehnologije nastavnog rada;

- stvaranju povoljnih uvjeta za slobodno, stvaralačko ispoljavanje i učenika i nastavnika u nastavnom procesu;

- jačanju odgojne uloge škole;

- boljem i racionalnijem organizovanju srednje škole, usvajanju i racionaliziranju oblika i metoda rada, procesa saznavanja, ovladavanju funkcionalnim, teorijskim i aplikativnim saznanjima;

- efikasijem i permanentnom inoviranju nastave, nastavne tehnologije, metoda i oblika rada, izboru slobodno odabranih aktivnosti kojim će se zadovoljiti prirodni interes i sklonosti mladih za novinama;

- bržem i cjelovitijem inoviranju cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa u skladu sa načelima razvoja društva, rada, tehničkim dostignućima, strategijom tehnološkog razvoja;

- stvaranju povoljnijih uvjeta za permanentno obrazovanje svršenih učenika, stalno stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i organizatora nastavnog procesa;

- jačanju pedagoške službe s ciljem bržeg protoka kvalitetnih informacija, blagovremene primjene naučnih rezultata u školskoj praksi;

- izjednačavanju uvjeta rada škola, korisnika odgojno-obrazovnog procesa, razvoja i osposobljavanja da se pod istim, ili približno istim uvjetima svim učenicima i nastavnicima obezbijedi isti startni osnov za razvoj stvaralačkih sposobnosti;

- utvrđivanju realne cijene odgojno-obrazovnog rada, dohotka prema radu, rezultatima rada kao činiocima materijalnog preobražaja srednje škole, standardu škole, učenika, ličnog standarda nastavnika i ostalih radnika škole.

Pedagoškim standardima za srednje škole utvrđuju se:

- elementi razvijenosti;

- školski prostor;

- oblik rada, broj učenika u odjeljenju, grupi, laboratorijskom, praktičnom i proizvodnom radu;

- broj i struktura nastavnog kadra;

- broj stručnih saradnika u nastavi;

- broj ostalih stručnih saradnika;

- broj rukovodnog osoblja;

- broj administrativno-finanjsijskog osoblja;

- broj pomoćnog i tehničkog osoblja;

- broj osoblja u školskim kuhinjama;

- oblici društvenog organizovanja, slobodnih aktivnosti učenika;

- društvena i kulturna djelatnost škole;

- učenički standard.

II. ELEMENTI RAZVIJENOSTI

Za srednje škole čiji je osnivač Skupština Zeničko-dobojskog kantona utvrđuju se veličine srednje škole prema vrsti škole:

1. Redovni oblici srednjeg obrazovanja:

- minimalna veličina gimnazije 12 odjeljenja

- minimalna veličina tehničke i

- srodne škole 12 odjeljenja

- minimalna veličina stručne škole 12 odjeljenja

- minimalna veličina škole sa redovnim i

- specijalnim oblicima obrazovanja 10 odjeljenja

- Srednja umjetnička muzička škol 6 odjeljenja

- Specijalna srednja škola:

- minimalna specijalna srednja škola 8 odjeljenja

- Područna odjeljenja:

- za redovne oblike

- srednjeg obrazovanja - najmanje 2 odjelj. prvog razr.

- za organizacione

- jednice u drugim

- kantonima-inostranstvu - najmanje 1 odjeljenje

- za specijalne oblike

- obrazovanja - najmanje 1 odjeljenje

2. Dom učenika

- minimalni dom učenika 4 odgojne grupe

III. ŠKOLSKI PROSTOR

S ciljem zadovoljavanja osnovnih pedagoških, zdravstveno-higijenskih uvjeta za rad škola srednjeg obrazovanja i odgoja određuje se optimalno korisna površina prostora, i to:

1. 15 m² po jednom učeniku u smjeni

2. Površina učioničkog prostora po učeniku:

- za srednje škole (redovni učenici) 1,8 m²

- za specijalne srednje škole 2,3 m²

3. Površina za nastavu tjelesnog i zdravstvenog odgoja po jednom učeniku u grupi iznosi:

- minimalno 5,0 m²

- optimalno 10,0 m²

4. Prostori za praktičnu nastavu

- po učeniku iznose 3-10 m²

Ostali zahtjevi u vezi sa školskim prostorom i njegovim opremanjem utvrđuju se Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za srednje obrazovanje i odgoj na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Normativi).

Srednje škole obezbjeđuju nastavna sredstva i prostorije radnog karaktera, specijalizovane učionice za razna nastavno-naučna područja, prostorije i opremu za praktičnu nastavu, odgovarajuće prostore za tjelesni i zdravstveni odgoj, kao i muzičku i likovnu kulturu i druge aktivnosti.

Nastavna sredstva i ostala sredstva rada srednje škole obezbjeđuju se u skladu sa zahtjevima nastavnih planova i programa, odnosno normativa nastavnih sredstava.

IV. BROJ UČENIKA U ODJELJENJU, GRUPI I PRAKTIČNOJ NASTAVI

Svi oblici redovne nastave u srednjoj školi organizuju se i izvode u odjeljenju ili grupi po predmetima.

U nastojanju da se inovira nastavni proces, da se osavremene metode, tehnika i tehnologija nastavnog rada, udovolje zahtjevi nastavnog plana pojedinih i specifičnih nastavnih područja, nastava se u srednjim školama organizuje i izvodi: individualizirano, grupno, timski u tematskim cjelinama, problemski, istraživačkim i studijskim oblicima i formama. Nastava se može izvoditi na način po kom se programski sadržaji mogu interdisciplinirano organizovati i realizovati.

Broj učenika u odjeljenju, grupi, drugom obliku organizovanosti, zavisno od specifičnosti nastavnog plana škole (doma), utvrđuje se na sljedeći način:

Škola, oblici rada, odjeljenje, grupa, specifičnost	Broj učenika
Srednja škola - zajedničke osnove	
1. Redovna nastava po odjeljenju	28 (18-36)
2. Redovna nastava po grupama	16 (11-21)
3. Ostali oblici nastave:	
- dopunska nastava	15 (6-24)
- dodatna nastava	15 (6-24)
- fakultativna nastava	28 (18-36)
4. Praktična nastava i proizvodni rad (I i II razred)	14 (10-18)
5. Praktična nastava i proizvodni rad (III i IV razred)	10 (1-12)
6. Ostali oblici nastavnog rada	20 (15-25)
Srednja specijalna škola	
1. Specijalno odjeljenje	12 (8-16)
2. Specijalno odjeljenje od dva razreda	10 (7-13)
3. Specijalno odjeljenje od tri razreda	8 (6-10)

4. Odjeljenja sastavljena od učenika sa kombinovanim smetnjama	6 (4- 8)
5. Odjeljenje sastavljeno od teže mentalno retardiranih učenika - odgojnih grupa u grupama resocijalizacije i radnog osposobljavanja	6 (4-16)
6. Odjeljenje produžnog boravka Srednja muzička škola	12 (8-16)
1. Redovna nastava	28 (18-36)
2. Grupna nastava	9 (3-15)
3. Individualna nastava	1 -
4. Skupni oblici nastave:	
- hor	40 (16-80)
- rad po dionicama	15 (10-30)
- orkestar	20 (10-30)
- grupa instrumenata	5 (2- 8)
5. Balet:	
- odjeljenje	7 (4-10)
Dom učenika	
1. Odgojna grupa	25 (20-30)
2. Grupa lakše mentalno retardiranih učenika	12 (8-16)

V. NASTAVNI KADAR I OBAVEZE NASTAVNIKA U OKVIRU 42-ČASOVNE RADNE SEDMICE

Profil i nivo stručne sprema nastavnika srednje škole utvrđuju se u skladu sa Zakonom o srednjoj školi i nastavnim planom i programom.

NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

REDOVNA NASTAVA

Nastavni predmet	Broj časova redovne nastave	Broj časova pripreme za redovnu nastavu	Broj časova za pripremu, ispravku ocjenjivanje pismenih, kontrolnih i grafički radova obavezno po NPP	Ukupno
- bosanski jezik i				
- književnost	18	9	4,5	31,5
- strani jezici	19	9,5	3	31,5
- likovna kultura	21	10,5	-	31,5
- muzička kultura	21	10,5	-	31,5
- tjelesni i zdravstv odgoj	21	10,5	-	31,5
- psihologija	21	10,5	-	31,5
- sociologija	21	10,5	-	31,5
- filozofija sa logikom	21	10,5	-	31,5
- historija - povijest	21	10,5	-	31,5
- geografija-zemljopis	21	10,5	-	31,5
- vojna obuka	21	10,5	-	31,5
- matematika	19	9,5	3	31,5
- fizika	19	9,5	3	31,5
- hemija	20	10	1,5	31,5
- biologija	20	10	1,5	31,5
- Informatika	19	9,5	3	31,5
- stručni predmeti	20	10	1,5	31,5
- praktična nastava i proizvodni rad	24	7,5	-	31,5
- praktična nastava i proizvodni rad u radnim organizacijama kad nastavnici radi sa učenicima	24	7,5	-	31,5

Za nastavnike pripravnike sedmična norma se umanjuje za dva časa, a za pripreme se dodaju tri časa.

U ostalim oblicima neposrednog obrazovno-odgojnog rada za jedan čas nastave priznaje se pola časa pripreme.

OSTALI POSLOVI I RADNI ZADACI

Oblik rada	Broj časova
-individualno stručno usavršavanje	1,5
-rad sa pripravnikom (mentorski rad)	1
-rad u stručnim organima: stručni aktivni, odjeljenjsko i nastavničko vijeće	1
-saradnja s roditeljima, pedagogom-psihologom, bibliotekarom	1,5
-rad u okviru društvene i kulturne aktivnosti	0,5
-rad na pedagoškoj dokumentaciji	1,5
-ostali poslovi (dežurstvo, zdravstvena i druga zaštita učenika)	1
-uvođenje inovacija, savremenih oblika i metoda	0,5

VI. OSTALI RADNICI

Broj stručnih saradnika, rukovodnog osoblja, administrativno-fnansijskog osoblja i pomoćnog i tehničkog osoblja u srednjoj školi i domu učenika utvrđuje se na osnovu broja odjeljenja, odnosno odgojnih grupa.

Srednja škola sa minimalnim brojem odjeljenja, odnosno dom učenika sa minimalnim brojem grupa podrazumijeva broj odjeljenja, odnosno grupa iz tačke II ovih standarda.

STRUČNI SARADNICI

(pedagog - psiholog, pedagog, bibliotekar i dr.)

SREDNJA ŠKOLA

1. Sa minimalnim brojem odjeljenja	
- pedagog - psiholog, pedagog	1,00
- bibliotekar	1,00
- socijalni radnik (za srednju specijalnu školu)	1,00
2. Preko minimalnog broja odjeljenja, po svakom odjeljenju dodaje se:	
- pedagog - psiholog, pedagog	0,05
- bibliotekar	0,05
- socijalni radnik (za srednju specijalnu školu)	0,05

Da bi se ostvario uvjet za radno mjesto bibliotekara škola mora da posjeduje biblioteku sa 5000 knjiga i da bude pretplaćena na najmanje 3 stručna pedagoška časopisa.

3. Škola koja praktičnu nastavu izvodi u preduzeću ima za voditelja praktične nastave po svakom odjeljenju	0,125
--	-------

DOM UČENIKA

1. Dom učenika za svaku odgojnu grupu - odgajatelj	1,00
--	------

- pedagog - psiholog, pedagog	0,10
- bibliotekar	0,10
2. Zdravstveni radnik (VŠ ili VS sprema) za minimalni dom učenika	1,00
- za svaku grupu preko minimalnog broja	0,04

RUKOVODNO OSOBLJE

(direktor, pomoćnik direktora)

SREDNJA ŠKOLA

Sa minimalnim brojem odjeljenja	1,0
Preko minimalnog broja odjeljenja, po svakom odjeljenju dodaje se	0,10

DOM UČENIKA

Dom učenika sa 4 odgojne grupe	1,0
Domu učenika sa preko 4 odgojne grupe dodaju se za svaku grupu	0,10

ADMINISTRATIVNO - FINANSIJSKO OSOBLJE

SREDNJA ŠKOLA I DOM UČENIKA	2,00
-----------------------------	------

POMOĆNO I TEHNIČKO OSOBLJE

SREDNJA ŠKOLA I DOM UČENIKA

1. Za održavanje objekata i opreme za svako odjeljenje u školi i odgojnu grupu u domu učenika	0,07
2. Za 4 odgojne grupe u domu učenika:	
- ekonom	0,50
- radnik za održavanje objekata i opreme	0,50
- za svaku odgojnu grupu preko 4 dodaje se	0,07
- noćni čuvar za svaki odvojeni objekat doma učenika	1,00
3. Za održavanje higijene objekata i opreme za:	
- odjeljenje u školi	0,25
- odgojnu grupu u domu učenika	0,50
4. Osoblje u kuhinji doma učenika	
- sa 4 odgojne grupe	3,0
- za svaku grupu preko 4	0,38
5. Osoblje u školskoj kuhinji (kuhar)	
- do 10 odjeljenja	0,50
- preko 10 odjeljenja, na svako odjeljenje dodaje se	0,03
(Radnici po ovom osnovu priznaju se ako škola ima školsku kuhinju u vlastitoj organizaciji.)	

VII. DRUŠTVENA I KULTURNA DJELATNOST SREDNJE ŠKOLE

Srednja škola u svom radu ostvaruje stalnu, neposrednu saradnju i povezanost s građanima na svom području. Posebnu društvenu aktivnost srednja škola ostvaruje manifestacijama u povodu dana škole, državnih praznika, jubileja i godišnjica.

Oblici ostvarivanja saradnje između srednje škole i društvene sredine realizuju se kulturno-

-umjetničkim priredbama, sportskim i drugim manifestacijama, likovnim i drugim izložbama, literarnim radovima, raznim vidovima predavanja, stalnim radom biblioteke, te raznim drugim oblicima djelovanja.

U okviru društvene i kulturne djelatnosti srednja škola ima trajnu obavezu da uređuje, dopunjuje i održava školske i prateće školske objekte, dvorišta, igrališta i ostale vanjske prostore; zasade, poljoprivredno i drugo zemljište, s ciljem da to bude usklađeno s općim nastojanjima srednje škole i njenim ugledom u društvenoj sredini.

Saglasno navedenom, srednja škola je dužna da svoje kapacitete, uz dogovorene uvjete, stavi u funkciju šire javne i kulturne djelatnosti škole.

VIII. UČENIČKI STANDARD

U interesu racionalizacije mreže srednjih škola, održavanja dostignutog nivoa standarda, razmjene solidarnosti, te općih društvenih nastojanja da svi učenici srednje škole pod istim, ili približno istim, radnim i životnim uvjetima ostvaruju prava i obaveze na obrazovanje i odgoj, srednje škole i domovi učenika, u saradnji sa privrednim organizacijama i društvenim zajednicama, razvijaju i unapređuju postojeće oblike učeničkog standarda, u skladu sa materijalnim mogućnostima, obavezama koje proizlaze iz zakona, odluka i drugih akata.

Ministar

Broj:12-611-18/97

Čelebić Kemal s. r.

Zenica, 30.5.1997. godine

62

Na temelju članka 12., stavak 2. Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Zeničko-dobojske županije", broj 5/97.), Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta Zeničko-dobojske županije donosi

PEDAGOŠKE STANDARDE ZA SREDNJU ŠKOLU

I. UVOD

Pedagoški standardi za srednje obrazovanje i odgoj i domove učenika svojom temeljnom koncepcijom doprinose:

- * uspješnoj realizaciji nastavnog plana i programa, ciljeva i zadataka nastave;

- * podizanju kvaliteta i efikasnosti odgojno - obrazovnog rada s ciljem da učenici ovladaju znanjima zasnovanim na dostignućima moderne znanosti, suvremene tehnike i tehnologije nastavnog rada;

- * stvaranju povoljnih uvjeta za slobodno, stvaralačko ispoljavanje i učenika i nastavnika u nastavnom procesu;

- * jačanju odgojne uloge škole;

- * boljem i racionalnijem organiziranju srednje škole, usvajanju i racionaliziranju oblika i metoda rada, procesa saznavanja, ovladavanju funkcionalnim, teorijskim i aplikativnim saznanjima;

- * efikasnijem i permanentnom inoviranju nastave, nastavne tehnologije, metoda i oblika rada, izboru slobodno odabranih aktivnosti kojim će se zadovoljiti prirodni interes i sklonosti mladih za novinama;

- * bržem i cjelovitijem inoviranju cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa sukladno načelima razvoja

društva, rada, tehničkim dostignućima, strategijom tehnološkog razvoja;

- * stvaranju povoljnijih uvjeta za permanentno obrazovanje svršenih učenika, stalno stručno usavršavanje nastavnika, stručnih suradnika i organizatora nastavnog procesa;

- * jačanju pedagoške službe s ciljem bržeg protoka kvalitetnih informacija, blagovremene primjene znanstvenih rezultata u školskoj praksi;

- * izjednačavanju uvjeta rada škola, korisnika odgojno-obrazovnog procesa, razvoja i osposobljavanja da se pod istim, ili približno istim uvjetima svim učenicima i nastavnicima obezbijedi isti startni temelj za razvoj stvaralačkih sposobnosti;

- * utvrđivanju realne cijene odgojno-obrazovnog rada, dohotka prema radu, rezultatima rada kao čimbenicima materijalnog preobražaja srednje škole, standardu škole, učenika, osobnog standarda nastavnika i ostalih djelatnika škole.

Pedagoškim standardima za srednje škole utvrđuju se:

- * elementi razvijenosti;

- * školski prostor;

- * oblik rada, broj učenika u odjeljenju, grupi, laboratorijskom, praktičnom i proizvodnom radu;

- * broj i struktura nastavnog kadra;

- * broj stručnih suradnika u nastavi;

- * broj ostalih stručnih suradnika;

- * broj rukovodnog osoblja;

- * broj administrativno-financijskog osoblja;

- * broj pomoćnog i tehničkog osoblja;

- * broj osoblja u školskim kuhinjama;

- * oblici društvenog organizovanja, slobodnih aktivnosti učenika;

- * društvena i kulturna djelatnost škole;

- * učenički standard.

II. ELEMENTI RAZVIJENOSTI

Za srednje škole čiji je osnivač Skupština Zeničko-dobojske županije utvrđuju se veličine srednje škole prema vrsti škole:

1. Redovni oblici srednjeg obrazovanja:

* minimalna veličina gimnazije	12 odjeljenja
* minimalna veličina tehničke i srodne škole	12 odjeljenja
* minimalna veličina stručne škole	12 odjeljenja
* minimalna veličina škole sa redovnim i specijalnim oblicima obrazovanja	10 odjeljenja
Srednja umjetnička glazbena škola	6 odjeljenja

Specijalna srednja škola:

- * minimalna specijalna srednja škola 8 odjeljenja

Područna odjeljenja:

- * za redovne oblike srednjeg obrazovanja - najmanje 2 odjelj. prvog razr.

- * za organizacione jedinice u drugim županijama-inozemstvu
- najmanje 1 odjeljenje
- * za specijalne oblike obrazovanja
- najmanje 1 odjeljenje

2. Dom učenika

- * minimalni dom učenika 4 odgojne grupe

III. ŠKOLSKI PROSTOR

S ciljem zadovoljavanja temeljnih pedagoških, zdravstveno-higijenskih uvjeta za rad škola srednjeg obrazovanja i odgoja određuje se optimalno korisna površina prostora, i to :

1. 15 m² po jednom učeniku u smjeni
2. Površina učioničkog prostora po učeniku :
  - * za srednje škole (redovni učenici) 1,8 m²
  - * za specijalne srednje škole 2,3 m²
3. Površina za nastavu tjelesnog i zdravstvenog odgoja po jednom učeniku u grupi iznosi :
  - * minimalno 5,0 m²
  - * optimalno 10,0 m²
4. Prostori za praktičnu nastavu po učeniku iznose 3-10 m²

Ostali zahtjevi u svezi sa školskim prostorom i njegovim opremanjem utvrđuju se Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za srednje obrazovanje i odgoj na području Zeničko-dobojske županije (u daljem tekstu: Normativi).

Srednje škole obezbjeđuju nastavna sredstva i prostorije radnog karaktera, specijalizovane učionice za razna nastavno-naučna područja, prostorije i opremu za praktičnu nastavu, odgovarajuće prostore za tjelesni i zdravstveni odgoj, kao i glazbenu i likovnu kulturu i druge aktivnosti.

Nastavna sredstva i ostala sredstva rada srednje škole obezbjeđuju se sukladno zahtjevima nastavnih planova i programa, odnosno normativa nastavnih sredstava.

IV. BROJ UČENIKA U ODJELJENJU, GRUPI I PRAKTIČNOJ NASTAVI

Svi oblici redovne nastave u srednjoj školi organiziraju se i izvode u odjeljenju ili grupi po predmetima.

U nastojanju da se inovira nastavni proces, da se osuvremene metode, tehnika i tehnologija nastavnog rada, udovolje zahtjevi nastavnog plana pojedinih i specifičnih nastavnih područja, nastava se u srednjim školama organizira i izvodi : individualizirano, grupno, timski u tematskim cjelinama, problemski, istraživačkim i studijskim oblicima i formama. Nastava se može izvoditi na način po kom se programski sadržaji mogu interdisciplinarno organizirati i realizirati.

Broj učenika u odjeljenju, grupi, drugom obliku organiziranosti, zavisno od specifičnosti nastavnog plana škole (doma), utvrđuje se na sljedeći način:

Škola, oblici rada, odjeljenje, grupa, specifičnost	Broj učenika
Srednja škola - zajedničke osnove	
1. Redovna nastava po odjeljenju	28 (18-36)
2. Redovna nastava po grupama	16 (11-21)
3. Ostali oblici nastave:	
- dopunska nastava	15 (6-24)
- dodatna nastava	15 (6-24)
- fakultativna nastava	28 (18-36)
4. Praktična nastava i proizvodni rad (I i II razred)	14 (10-18)
5. Praktična nastava i proizvodni rad (III i IV razred)	10 (1-12)
6. Ostali oblici nastavnog rada	20 (15-25)
Srednja specijalna škola	
1. Specijalno odjeljenje	12 (8-16)
2. Specijalno odjeljenje od dva razreda	10 (7-13)
3. Specijalno odjeljenje od tri razreda	8 (6-10)
4. Odjeljenja sastavljena od učenika sa kombinovanim smetnjama	6 (4-8)
5. Odjeljenje sastavljeno od teže mentalno retardiranih učenika - odgojnih grupa u grupama resocijalizacije i radnog osposobljavanja	6 (4-16)
6. Odjeljenje produžnog boravka	12 (8-16)
Srednja glazbena škola	
1. Redovna nastava	28 (18-36)
2. Grupna nastava	9 (3-15)
3. Individualna nastava	1 -
4. Skupni oblici nastave:	
- kor	40 (16-80)
- rad po dionicama	15 (10-30)
- orkestar	20 (10-30)
- grupa instrumenata	5 (2-8)
5. Balet :	
- odjeljenje	7 (4-10)
Dom učenika	
1. Odgojna grupa	25 (20-30)
2. Grupa lakše mentalno retardiranih učenika	12 (8-16)

V. NASTAVNI KADAR I OBEVEZE NASTAVNIKA U OKVIRU 42-ČASOVNOG RADNOG TJEDNA

Profil i nivo stručne spreme nastavnika srednje škole utvrđuju se sukladno Zakonu o srednjoj školi i nastavnim planom i programom.

NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD**REDOVNA NASTAVA**

Nastavni predmet	Broj časova redovne nastave	Broj časova pripreme za redovnu nastavu	Broj časova za pripremu, ispravku i ocjenjivanje pismenih, kontrolnih i grafičkih radova obavezno po NPP	Ukupno
- hrvatski jezik I				
- književnost	18	9	4,5	31,5
- strani jezici	19	9,5	3	31,5
- likovna kultura	21	10,5	-	31,5
- glazbena kultura	21	10,5	-	31,5
- tjelesni i zdravstv odgoj	21	10,5	-	31,5
- psihologija	21	10,5	-	31,5
- sociologija	21	10,5	-	31,5
- filozofija sa logikom	21	10,5	-	31,5
- historija - povijest	21	10,5	-	31,5
- geografija-zemljopis	21	10,5	-	31,5
- vojna obuka	21	10,5	-	31,5
- matematika	19	9,5	3	31,5
- fizika	19	9,5	3	31,5
- kemija	20	10	1,5	31,5
- biologija	20	10	1,5	31,5
- informatika	19	9,5	3	31,5
- stručni predmeti	20	10	1,5	31,5
- praktična nastava i prizvodni rad	24	7,5	-	31,5
- praktična nastava i prolzvodni rad u radnim organizacijama kad nastavniki radi sa učenicima	24	7,5	-	31,5

Za nastavnike pripravnike tjedna norma se umanjuje za dva časa, a za pripreme se dodaju tri časa.

U ostalim oblicima neposrednog obrazovno-odgojnog rada za jedan čas nastave priznaje se pola časa pripreme.

OSTALI POSLOVI I RADNI ZADACI

Oblik rada	Broj časova
-individualno stručno usavršavanje	1,5
-rad sa pripravnikom (mentorski rad)	1
-rad u stručnim organima: stručni aktivni, odjeljsko i nastavničko vijeće	1
-suradnja s roditeljima, pedagogom-psihologom, knjižničarom	1,5
-rad u okviru društvene i kulturne aktivnosti	0,5
-rad na pedagoškoj dokumentaciji	1,5
-ostali poslovi (dežurstvo, zdravstvena i druga zaštita učenika)	1
-uvođenje inovacija, suvremenih oblika i metoda	0,5

VI. OSTALI RADNICI

Broj stručnih suradnika, rukovodnog osoblja, administrativno-financijskog osoblja i pomoćnog i tehničkog osoblja u srednjoj školi i domu učenika utvrđuje se na temelju broja odjeljenja, odnosno odgojnih grupa.

Srednja škola sa minimalnim brojem odjeljenja, odnosno dom učenika sa minimalnim brojem grupa podrazumijeva broj odjeljenja, odnosno grupa iz tačke II ovih standarda.

STRUČNI SURADNICI

(pedagog - psiholog, pedagog, knjižničar i dr.)

SREDNJA ŠKOLA

- Sa minimalnim brojem odjeljenja
    - pedagog - psiholog, pedagog 1,00
    - knjižničar 1,00
    - socijalni djelatnik (za srednju specijalnu školu) 1,00
  - Preko minimalnog broja odjeljenja, po svakom odjeljenju dodaje se:
    - pedagog - psiholog, pedagog 0,05
    - knjižničar 0,05
    - socijalni djelatnik (za srednju specijalnu školu) 0,05
- Da bi se ostvario uvjet za radno mjesto knjižničara škola mora da posjeduje knjižnicu sa 5000 knjiga i da bude pretplaćena na najmanje 3 stručna pedagoška časopisa.
- Škola koja praktičnu nastavu izvodi u poduzeću ima za voditelja praktične nastave po svakom odjeljenju 0,125

DOM UČENIKA

- Dom učenika za svaku odgojnu grupu :
  - odgajatelj 1,00
  - pedagog - psiholog, pedagog 0,10
  - knjižničar 0,10
- Zdravstveni djelatnik (VŠ ili VS sprema)
  - za minimalni dom učenika 1,00
  - za svaku grupu preko minimalnog broja 0,04

RUKOVODNO OSOBLJE (ravnatelj, pomoćnik ravnatelja)

SREDNJA ŠKOLA

- Sa minimalnim brojem odjeljenja 1,0
Preko minimalnog broja odjeljenja,
po svakom odjeljenju dodaje se 0,10

DOM UČENIKA

- Dom učenika sa 4 odgojne grupe 1,0
Dому učenika sa preko 4 odgojne
grupe dodaju se za svaku grupu 0,10

ADMINISTRATIVNO - FINANCIJSKO OSOBLJE

SREDNJA ŠKOLA I DOM UČENIKA 2,00

POMOĆNO I TEHNIČKO OSOBLJE

SREDNJA ŠKOLA I DOM UČENIKA

1. Za održavanje objekata i opreme za svako odjeljenje u školi i odgojnu grupu u domu učenika 0,07
2. Za 4 odgojne grupe u domu učenika:
- ekonom 0,50
- djelatnik za održavanje objekata i opreme 0,07
- za svaku odgojnu grupu preko 4 dodaje se 1,00
- noćni čuvar za svaki odvojeni objekat doma učenika 1,00
3. Za održavanje higijene objekata i opreme za:
- odjeljenje u školi 0,25
- odgojnu grupu u domu učenika 0,50
4. Osoblje u kuhinji doma učenika
- sa 4 odgojne grupe 3,0
- za svaku grupu preko 4 0,38
5. Osoblje u školskoj kuhinji (kuhar)
- do 10 odjeljenja 0,50
- preko 10 odjeljenja, na svako odjeljenje dodaje se 0,03

(Radnici po ovom temelju priznaju se ako škola ima školsku kuhinju u vlastitoj organizaciji.)

VII. DRUŠTVENA I KULTURNA DJELATNOST SREDNJE ŠKOLE

Srednja škola u svom radu ostvaruje stalnu, neposrednu suradnju i povezanost s građanima na svom području. Posebnu društvenu aktivnost srednja škola ostvaruje manifestacijama u povodu dana škole, državnih blagdana, jubileja i obljetnica.

Oblici ostvarivanja suradnje između srednje škole i društvene sredine realiziraju se kulturno-umjetničkim priredbama, sportskim i drugim manifestacijama, likovnim i drugim izlozbama, literarnim radovima, raznim vidovima predavanja, stalnim radom knjižnice, te raznim drugim oblicima djelovanja.

U okviru društvene i kulturne djelatnosti srednja škola ima trajnu obvezu da uređuje, dopunjuje i održava školske i prateće školske objekte, dvorišta, igrališta i ostale vanjske prostore; zasade, poljoprivredno i drugo zemljište, s ciljem da to bude usklađeno s općim nastojanjima srednje škole i njenim ugledom u društvenoj sredini.

Suglasno navedenom, srednja škola je dužna da svoje kapacitete, uz dogovorene uvjete, stavi u funkciju šire javne i kulturne djelatnosti škole.

VIII. UČENIČKI STANDARD

U interesu racionalizacije mreže srednjih škola, održavanja dostignute razine standarda, razmjene solidarnosti, te općih društvenih nastojanja da svi učenici srednje škole pod istim, ili približno istim, radnim i životnim uvjetima ostvaruju prava i obveze na obrazovanje i odgoj, srednje škole i domovi učenika, u suradnji sa gospodarstvenim organizacijama i društvenim zajednicama, razvijaju i unapređuju postojeće oblike učeničkog standarda, sukladno materijalnim mogućnostima, obvezama koje proizlaze iz zakona, odluka i drugih akata.

Broj: 12-611-18/97. Ministar
Zenica, 30.5. 1997.god Čelebić Kemal, s. r.

63

Na osnovu člana 8., stav 2. Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 5/97.), Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona donosi

PEDAGOŠKE STANDARDE ZA OSNOVNU ŠKOLU

I. UVOD

Pri izradi pedagoških standarda za osnovne škole vodilo se računa da se njima obezbijedi:

- * uspješna realizacija ciljeva i zadataka nastavnog plana i programa;
- * podizanje kvaliteta i efikasnosti odgojno-obrazovnog rada;
- * jačanje odgojne uloge osnovne škole i njene kulturne i opće djelatnosti;
- * optimalna racionalizacija nastave, efikasnije funkcionisanje i bolje organizovanje osnovne škole;
- * podizanje standarda škole i učenika, te ličnog standarda nastavnika i drugih radnika škole;
- * brže inoviranje cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa u skladu s načelima razvoja društva i tehničkim dostignućima;
- * efikasnije uvođenje savremene nastavne tehnike i tehnologije nastavnog rada;
- * stvaranje povoljnijih uvjeta za permanentno stručno usavršavanje nastavnika i drugog stručnog kadra u osnovnoj školi;

* jačanje stručne pedagoške službe u školi, brža i šira primjena savremenih naučnih rezultata u školskoj praksi;

* stvaranje povoljnijih uvjeta za slobodno, stvaralačko ispoljavanje učenika, aktivnih subjekata u odgojno-obrazovnom procesu.

Pedagoškim standardima utvrđuju se zajednički kriteriji za :

- * školski prostor;
- * broj učenika u odjeljenju i odgojnoj grupi;
- * broj nastavnog i nenastavnog osoblja u školi;
- * broj stručnih saradnika;
- * broj administrativno-finanjskog i pomoćnog osoblja;
- * normu časova, strukturu i obim rada u okviru 42-časovne radne sedmice, nastavne i školske godine;
- * slobodne aktivnosti učenika;
- * društvenu i kulturnu djelatnost škole;
- * učenički standard.

II. ŠKOLSKI PROSTOR

Da bi se zadovoljili osnovni pedagoški i zdravstveno-higijenski uvjeti i potrebe, ovim standardima za sve osnovne škole određuje se sljedeća građevinska, odnosno korisna površina po jednom učeniku :

* za područnu osnovnu školu s jednom, dvije i četiri učionice, prosječna građevinska površina	2,60 m ²
* za centralnu osnovnu školu prosječna građevinska površina u tome je korisna površina prostora za nastavu	2,81 m ² 2,23 m ²
* vanjski otvoreni prostori za područnu osnovnu školu	40,00 m ²
* vanjski otvoreni prostori za osmorazrednu osnovnu školu	25-30 m ²
* za škole locirane u gusto naseljenim gradskim područjima	15 m ²

Ostali zahtjevi u vezi sa školskim prostorom i njegovim opremanjem utvrđuju se Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za osnovni odgoj i obrazovanje na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Normativi).

III. NASTAVNA SREDSTVA

Svaka područna četvororazredna osnovna škola od općih nastavnih sredstava mora imati: radio i TV prijemnik, projekcioni aparat, gramofon i grafoskop.2,4

Osmorazredna osnovna škola, bez obzira na pravni status, mora imati: radio i TV prijemnik, projekcioni aparat, gramofon, grafoskop, kinoprojektor 8 ili 16 mm, računar, videorekorder, definisan laboratorij prirodnih nauka, laboratorij za izučavanje stranih

jezika, te specijal-zovane učionice za sva ostala društvena nastavna područja.

Ostala neophodna oprema i didaktička, nastavna sredstva za sve predmete naznačena su u nastavnom planu i programu za osnovnu školu (vrsta i količina), a opremanje škola se vrši na osnovu Normativa.

IV. BROJ UČENIKA U ODJELJENJU I ODGOJNOJ GRUPI

Redovna nastava u osnovnoj školi organizuje se i izvodi kao razredna i predmetna u odjeljenjima. S namjerom da se osavremeni i inovira nastavni proces u cjelini, kao i da se udovolji zahtjevu nastavnog plana nekih predmeta koji se izvode kao kursne cjeline, nastava se organizuje i izvodi grupno, individualno, u kursnim, istraživačkim, studentskim, problemskim oblicima i cjelinama.

Propisi kojima se bliže uređuju oblici i načini organizovanja nastave utvrđeni su Zakonom o osnovnoj školi (u daljem tekstu: Zakon) i Nastavnim planom i programom za osnovnu školu (u daljem tekstu : Nastavni plan i program).

Broj učenika u odjeljenju i odgojnoj grupi (redovna nastava i kursna cjelina), zavisno od škole, utvrđuje se kako slijedi:

Vrsta osnovne škole	Broj učenika u odjeljenju, grupi
Redovna osnovna škola:	
1. redovno odjeljenje	28 (20-36)
2. kombinovano odjeljenje od dva razreda	22 (12-32)
3. kombinovano odjeljenje od tri i četiri razreda	18 (10-26)
4. odjeljenje s nastavom na jezicima narodnosti	20 (15-25)
5. grupa učenika produžnog boravka	28 (20-36)
6. pripremno odjeljenje	28 (20-36)
7. tečajno odjeljenje	24 (16-32)
8. specijalno odjeljenje	8 (3-12)
9. odjeljenje za obrazovanje odraslih	28 (24-36)
10. kombinovano odjeljenje I i II godišne s dva razreda	24 (16-32)
11. odjeljenje instruktivne nastave	24 (16-32)
Specijalna osnovna škola	
1. odjeljenje	8 (3-12)
2. odgojna grupa produžnog boravka	8 (3-12)
3. pripremno odjeljenje	8 (3-12)
Paralelne osnovne škole	
1. solfedo	12 (8 -15)
2. vokalno-instrumentalni odsjeci	14 (3-9)
3. individualna nastava	1
4. klasični balet	12 (8-16)

V. NASTAVNI KADAR I OBAVEZE NASTAVNIKA U OKVIRU 42-ČASOVNE RADNE SEDMICE

Broj nastavnika odgovarajuće stručnosti i stručnih saradnika u školi utvrđuje se na osnovu Nastavnog plana i programa, vrste škole, broja odjeljenja, odgovornih grupa i programa rada škole.

Profil i nivo stručne spreme nastavnika utvrđuje se Nastavnim planom i programom i Zakonom.

NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD**Razredna nastava:**

Nastavni predmet	Broj časova redovne nastave	Broj časov pripreme	Broj časova za pripremu, ispravku i ocjenjivanje pismenih, pripreme kontrolnih i grafičkih radova obavezno po NPP
Redovna nastava			
-I,II, i III	18	9	4
-IV razred	19	9,5	3,5
Predmetna nastava:			
-bosanski jezik ili hrvatski jezik	18	9	4
-matematika i strani jezik	19	9,5	2,5
-fizika, hemija, biologija i Informatika	20	10	1
-historija, geografija, muzička i likovna kultura, tehnički odgoj, tjelesni i zdravstveni odgoj, osnove civilne odbrane i domaćinstvo	21	10	

Za nastavnike pripravnike sedmična norma se umanjuje za dva časa, a za pripreme se dodaju tri časa.

U ostalim oblicima neposrednog odgojno-obrazovnog rada za jedan čas nastave priznaje se pola časa pripreme.

OSTALI POSLOVI I RADNI ZADACI

Oblik rada	Broj časova
-individualno stručno usavršavanje	1,5
-rad sa pripravnikom (mentorski rad)	1
-rad u stručnim organima: stručni aktivni, odjeljensko i nastavničko vijeće	1
-saradnja s roditeljima, pedagogom-psihologom, bibliotekarom	1,5
-rad u okviru društvene i kulturne aktivnosti	0,5
-rad na pedagoškoj dokumentaciji	1,5
-ostali poslovi (dežurstvo, zdravstvena i druga zaštita učenika)	1
-uvodenje inovacija, savremenih oblika i metoda	0,5

VI. STRUČNI SARADNICI**(pedagog-psiholog, pedagog, bibliotekar)**

Broj stručnih saradnika u osnovnoj školi utvrđuje se kako slijedi:

- do 20 odjeljenja - odgojnih grupa (1 pedagog, 1 bibliotekar) 2,00
- preko 20 odjeljenja, po svakom daljem odjeljenju 0,05

Da bi se ostvario uvjet za radno mjesto bibliotekara škola mora da posjeduje biblioteku sa 4000 knjiga i da

bude pretplaćena na najmanje tri stručna pedagoška časopisa.

OSTALI STRUČNI SARADNICI

Za permanentan, stručan i efikasan rad u ostalim područjima odgoja i obrazovanja škola može da ima psihologa, sociologa, fizioterapeuta, peripatologa, ljekara opće prakse, stomatologa, medicinskog tehničara, socijalnog radnika, te druga stručna lica.

Poslovi i radni zadaci ostalih stručnih radnika utvrđuju se zakonom i aktima škole, s tim što se i taj rad, u okviru 42 - časovne radne sedmice, stavlja u funkciju programa rada škole.

VII. RUKOVODNO OSOBLJE**(direktor, pomoćnik)**

S ciljem potpunog definisanja zadataka škole, njene organizovanosti, stručne i praktične usmjerenosti u ostvarivanju programskih zadataka, odnosno odgojno-obrazovnih sadržaja, te opće funkcije i uloge škole, broj rukovodnog osoblja utvrđuje se na osnovu broja odjeljenja :

- do 20 odjeljenja 1,00
- preko 20 odjeljenja, po svakom odjeljenju 0,05

VIII. ADMINISTRATIVNO-FINANSIJSKO OSOBLJE

Za obavljanje stručnih administrativno-finansijskih, normalivno-pravnih, računovodstveno-blagajničkih, obračunskih, statističkih, personalnih i drugih stručno-administrativnih poslova, broj stručnih radnika, čiji se profil i nivo obrazovanja određuje zakonom, utvrđuje se na osnovu broja odjeljenja koeficijentom od 0,05.

Za obavljanje općih poslova osnovnoj školi priznaje se jedan izvršilac - sekretar škole, koji te poslove obavlja u školi, bez obzira na broj odjeljenja.

* podizanje kvaliteta i efikasnosti odgojno-obrazovnog rada;

* jačanje odgojne uloge osnovne škole i njene kulturne i opće djelatnosti;

* optimalna racionalizacija nastave, efikasnije funkcionisanje i bolje organiziranje osnovne škole;

* podizanje standarda nastavnika i učenika, te osobnog standarda nastavnika i drugih djelatnika škole;

* brže inoviranje cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa sukladno načelima razvoja društva i tehničkim dostignućima;

* efikasnije uvođenje suvremene nastavne tehnike i tehnologije nastavnog rada;

* stvaranje povoljnijih uvjeta za permanentno stručno usavršavanje nastavnika i drugog stručnog kadra u osnovnoj školi;

* jačanje stručne pedagoške službe u školi, brža i šira primjena suvremenih znanstvenih rezultata u školskoj praksi;

* stvaranje povoljnijih uvjeta za slobodno, stvaralačko ispoljavanje učenika, aktivnih subjekata u odgojno-obrazovnom procesu.

Pedagoškim standardima utvrđuju se zajednički kriteriji za :

- * školski prostor;
- * broj učenika u odjeljenju i odgojnoj grupi;
- * broj nastavnog i nenastavnog osoblja u školi;
- * broj stručnih suradnika;
- * broj administrativno-finančijskog i pomoćnog osoblja;
- * normu časova, strukturu i obujam rada u okviru 42-časovnog radnog tjedna, nastavne i školske godine;
- * slobodne aktivnosti učenika;
- * društvenu i kulturnu djelatnost škole;
- * učenički standard.

II. ŠKOLSKI PROSTOR

Da bi se zadovoljili osnovni pedagoški i zdravstveno-higijenski uvjeti i potrebe, ovim standardima za sve osnovne škole određuje se sljedeća građevinska, odnosno korisna površina po jednom učeniku :

* za područnu osnovnu školu s jednom, dvije i četiri učionice, prosječna građevinska površina 2,60 m²

* za centralnu osnovnu školu
prosječna građevinska površina 2,81 m²
u tome je korisna površina
prostora za nastavu 2,23 m²

* vanjski otvoreni prostori za
područnu osnovnu školu 40,00 m²

* vanjski otvoreni prostori za
osmorazrednu osnovnu školu 25-30 m²

* za škole locirane u gusto
naseljenim gradskim područjima 15 m²

Ostali zahtjevi u svezi sa školskim prostorom i njegovim opremanjem utvrđuju se Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za osnovni odgoj i obrazovanje na području Zeničko-dobojske županije (u daljem tekstu: Normativi).

III. NASTAVNA SREDSTVA

Svaka područna četvororazredna osnovna škola od općih nastavnih sredstava mora imati: radio i TV prijemnik, projekcioni aparat, gramofon i grafoskop, 2,4

Osmorazredna osnovna škola, bez obzira na pravni status, mora imati: radio i TV prijemnik, projekcioni aparat, gramofon, grafoskop, kdnoprojektor 8 ili 16 mm, računar, videorekorder, definisan laboratorij prirodnih nauka, laboratorij za izučavanje stranih jezika, te specijalno-zovane učionice za sva ostala društvena nastavna područja.

Ostala neophodna oprema i didaktička, nastavna sredstva za sve predmete naznačena su u nastavnom planu i programu za osnovnu školu (vrsta i količina), a opremanje škola se vrši na temelju Normativa.

IV. BROJ UČENIKA U ODJELJENJU I ODGOJNOJ GRUPI

Redovna nastava u osnovnoj školi organizira se i izvodi kao razredna i predmetna u odjeljenjima. S namjerom da se osuvremeni i inovira nastavni proces u cjelini, kao i da se udovolji zahtjevu nastavnog plana nekih predmeta koji se izvode kao kursne cjeline, nastava se organizira i izvodi grupno, individualno, u kursnim, istraživačkim, studentskim, problemskim oblicima i cjelinama.

Propisi kojima se bliže uređuju oblici i načini organiziranja nastave utvrđeni su Zakonom o osnovnoj školi (u daljem tekstu: Zakon) i Nastavnim planom i programom za osnovnu školu (u daljem tekstu: Nastavni plan i program).

Broj učenika u odjeljenju i odgojnoj grupi (redovna nastava i kursna cjelina), zavisno od škole, utvrđuje se kako slijedi:

Vrsta osnovne škole	Broj učenika u odjeljenju, grupi
Redovna osnovna škola:	
1. redovno odjeljenje	28 (20-36)
2. kombinovano odjeljenje od dva razreda	22 (12-32)
3. kombinovano odjeljenje od tri i četiri razreda	18 (10-26)
4. odjeljenje s nastavom na jezicima narodnosti	20 (15-25)
5. grupa učenika produžnog boravka	28 (20-36)
6. pripremno odjeljenje	28 (20-36)
7. tečajno odjeljenje	24 (16-32)
8. specijalno odjeljenje 8 (3-12)	
9. odjeljenje za obrazovanje odraslih	28 (24-36)
10. kombinovano odjeljenje I i II godine s dva razreda	24 (16-32)
11. odjeljenje instruktivne nastave	24 (16-32)
Specijalna osnovna škola	
1. odjeljenje	8 (3-12)
2. odgojna grupa produžnog boravka	8 (3-12)
3. pripremno odjeljenje	8 (3-12)
Paralelne osnovne škole	
1. solfedo	12 (8-15)
2. vokalno-instrumentalni odsjeci	14 (3-9)
3. individualna nastava	1
4. klasični balet	12 (8-16)

V. NASTAVNI KADAR I OBAVEZE NASTAVNIKA U OKVIRU 42-ČASOVNOG RADNOG TJEDNA

Broj nastavnika odgovarajuće stručnosti i stručnih saradnika u školi utvrđuje se na osnovu Nastavnog plana i programa, vrste škole, broja odjeljenja, odgojnih grupa i programa rada škole.

Profil i nivo stručne spreme nastavnika utvrđuje se Nastavnim planom i programom i Zakonom.

NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD**Razredna nastava:**

Nastavni predmet	Broj časova redovne nastave	Broj časov pripreme	Broj časova za pripremu, ispravku i ocjenjivanje pismenih, pripreme kontrolnih i grafičkih radova obavezno po NPP
Redovna nastava			
-I,II, i III	18	9	4
-IV razred	19	9,5	3,5
Predmetna nastava:			
-bosanski jezik ili hrvatski jezik	18	9	4
-matematika i strani jezik	19	9,5	2,5
-fizika, kemija, biologija i informatika	20	10	1
-historija, zemljopis, glazba i likovna kultura, tehnički odgoj, tjelesni i zdravstveni odgoj, osnove civilne			

Za nastavnike pripravnike tjedna norma se umanjuje za dva časa, a za pripreme se dodaju tri časa.

U ostalim oblicima neposrednog odgojno-obrazovnog rada za jedan čas nastave priznaje se pola časa pripreme.

OSTALI POSLOVI I RADNI ZADACI

Oblik rada	Broj časova
-Individualno stručno usavršavanje	1,5
-rad sa pripravnikom (mentorski rad)	1
-rad u stručnim organima: stručni aktivni, odjeljenski i nastavničko vijeće	1
-suradnja s roditeljima, pedagogom-psihologom, knjižničarom	1,5
-rad u okviru društvene i kulturne aktivnosti	0,5
-rad na pedagoškoj dokumentaciji	1,5
-ostali poslovi (dežurstvo, zdravstvena i druga zaštita učenika)	1
-uvodenje inovacija, suvremenih oblika i metoda	0,5

VI. STRUČNI SURADNICI

(pedagog-psiholog, pedagog, knjižničar)

Broj stručnih suradnika u osnovnoj školi utvrđuje se kako slijedi:

1. do 20 odjeljenja - odgojnih grupa (1 pedagog, 1 knjižničar)	2,00
2. preko 20 odjeljenja, po svakom daljem odjeljenju	0,05

Da bi se ostvario uvjet za radno mjesto knjižničara škola mora da posjeduje biblioteku sa 4000 knjiga i da

bude pretplaćena na najmanje tri stručna pedagoška časopisa.

OSTALI STRUČNI SURADNICI

Za permanentan, stručan i efikasan rad u ostalim područjima odgoja i obrazovanja škola može da ima psihologa, sociologa, fizioterapeuta, peripatologa, liječnika opće prakse, stomatologa, medicinskog tehničara, socijalnog djelatnika, te druge stručne osobe.

Poslovi i radni zadaci ostalih stručnih djelatnika utvrđuju se zakonom i aktima škole, s tim što se i taj rad, u okviru 42 - časovnog radnog tjedna, stavlja u funkciju programa rada škole.

VII. RUKOVODNO OSOBLJE

(ravnatelj, pomoćnik)

S ciljem potpunog definisanja zadataka škole, njene organiziranosti, stručne i praktične usmjerenosti u ostvarivanju programskih zadataka, odnosno odgojno-obrazovnih sadržaja, te opće funkcije i uloge škole, broj rukovodnog osoblja utvrđuje se na temelju broja odjeljenja :

1. do 20 odjeljenja	1,00
2. preko 20 odjeljenja, po svakom odjeljenju	0,05

VIII. ADMINISTRATIVNO

-FINANCIJSKO OSOBLJE

Za obnašanje stručnih administrativno-financijskih, normativno-pravnih, računovodstveno-

-blagajničkih, obračunskih, statističkih, personalnih i drugih stručno-administrativnih poslova, broj stručnih djelatnika, čiji se profil i razina obrazovanja određuje zakonom, utvrđuje se na temelju broja odjeljenja koeficijentom od 0,05.

Za obavljanje općih poslova osnovnoj školi priznaje se jedan izvršitelj - tajnik škole, koji te poslove obnaša u školi, bez obzira na broj odjeljenja.

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Služba zajedničkih poslova kantonalnih
organa Zeničko-dobojskog kantona

O B A V I J E S T

Obavještavamo cijenjene pretplatnike da je počela pretplata za drugo polugodište 1997. godine na "Službene novine Zeničko-dobojskog kantona".

Uplata akontacije u iznosu od 50 DEM ili 5000 BHD se vrši na račune Zeničko-dobojskog kantona:

1. Dinarski žiro račun: 12300-630-63
2. Devizni žiro račun: 12300-630-2000063

sa naznakom: Akontacija za drugo polugodište 1997. godine za "Službene novine Zeničko-dobojskog kantona".

Obavještavamo buduće pretplatnike da mogu pretplatu za cijelu 1997. godinu izvršiti na iste žiro račune ali u iznosu od 100 DEM ili 10.000 BHD sa naznakom: Akontacija za godišnju pretplatu za "Službene novine Zeničko-dobojskog kantona".

Zainteresirana lica mogu pojedinačne broje "Službenih novina Zeničko-dobojskog kantona" nabaviti u kiosku koji se nalazi ispred zgrade "RMK-PROMET"-a u Zenici, ulica Kučukovići broj 2.

Za sve ostale dodatne informacije, obratiti se na telefone: 415-274 i 416-194 ili na fax: 415-330.

SADRŽAJ

55. Zakon o kriterijumima i mjerilima za korištenje sredstava amortizacije stambenih zgrada i stanova u državnoj svojini za velike opravke stambenih zgrada (bosanski jezik)	835	59. Odluka o imenovanju Županijskog tužitelja i zamjenika Županijskog tužitelja u Zenici (hrvatski jezik)	839
55. Zakon o kriterijumima i mjerilima za korištenje sredstava amortizacije stambenih zgrada i stanova u državnoj sevojini za velike opravke stambenih zgrada (hrvatski jezik)	835	60. Odluka o izboru člana Mandatno- -imunitetske komisije Skupćine Zeničko-dobojskog kantona (bosanski jezik)	840
56. Privremena odluka o kriterijumima za utvrđivanje liste preduzeća na području Zeničko-dobojskog kantona prema kojima Vlada Kantona vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala (bosanski jezik)	836	60. Odluka o izboru člana Mandatno- -imunitetske komisije Skupćine Zeničko-dobojske županije (hrvatski jezik)	840
56. Privremena odluka o kriterijumima za utvrđivanje liste poduzeća na području Zeničko-dobojske županije prema kojima Vlada Županije vrši ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala (hrvatski jezik)	837	61. Pravilnik o polaganju stručnog ispita i o stručnom usavršavanju nastavnika, odgajatelja, stručnih saradnika i saradnika osnovnih škola, srednjih škola i domova učenika (bosanski jezik)	840
57. Odluka o potvrđivanju Odluka Predsjednika Kantona o imenovanju ministara u Vladi Zeničko-dobojskog kantona (bosanski jezik)	838	61. Pravilnik o polaganju stručnog ispita i o stručnom usavršavanju nastavnika, odgajatelja, stručnih suradnika i suradnika osnovnih škola, srednjih škola i domova učenika (hrvatski jezik)	851
57. Odluka o potvrđivanju Odluka Predsjednika Županije o imenovanju ministara u Vladi Zeničko-dobojske županije (hrvatski jezik)	838	62. Pedagoški standardi za srednju školu (bosanski jezik)	862
58. Odluka o izboru sudija Kantonalnog suda u Zenici (bosanski jezik)	838	62. Pedagoški standardi za srednju školu (hrvatski jezik)	865
58. Odluka o izboru sudaca Županijskog suda u Zenici (hrvatski jezik)	839	63. Pedagoški standardi za osnovnu školu (bosanski jezik)	868
59. Odluka o imenovanju Kantonalnog tužioca i zamjenika Kantonalnog tužioca u Zenici (bosanski jezik)	839	63. Pedagoški standardi za osnovnu školu (hrvatski jezik)	871
		POSLOVNO UDRUŽENJE PRIVREDNIKA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	
		- Odluka o osnovici i stopi članskog doprinosa članova Udruženja za 1997. godinu	875

[Faint, illegible text covering the majority of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

1900